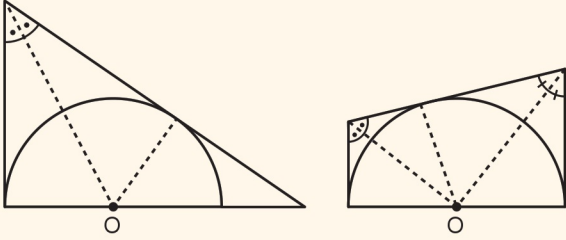
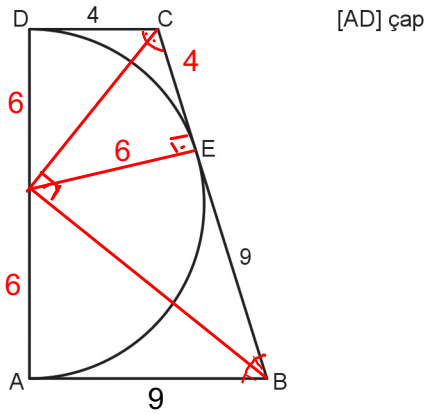

Çemberde Teğet ve Uzunluk - 5

Bir dik üçgenin veya bir dik yamuğun içine bir yarım çember çizildiğinde çemberin merkezi teğet noktaları ve çokgenin köşeleri ile birleştirilmelidir.

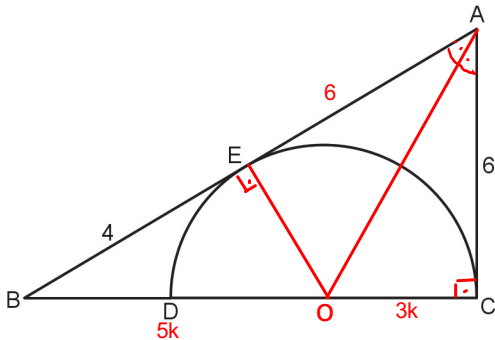
1.

Buna göre, yamuğun yüksekliğini bulunuz.

Çemberin merkezi ile teğet ve çokgenin köşe noktaları birleştirilince öklid teoreminden yarıçap 6 br bulunur. Yamuğun yüksekliği çapa eşit olduğundan yükseklik 12 br bulunur.

2.

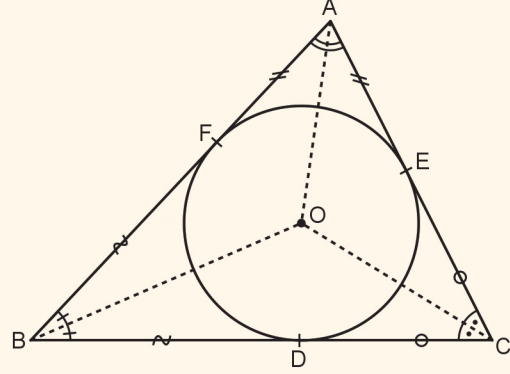

[CD] çap olduğuna göre, çemberin yarıçapını bulunuz.

Çemberin merkezi ile teğet ve çokgenin köşe noktası birleştirilirse ABC üçgeninde açılırtay teoremi kullanılarak $|OB| = 5k$, $|OC| = 3k$ diyebiliriz. $|OC| = |OE|$ olduğundan $|OE| = 3k$ olur. EBO dik üçgeninde pisagor teoremi ile $k = 1$, $|OE| = 3$ bulunur.

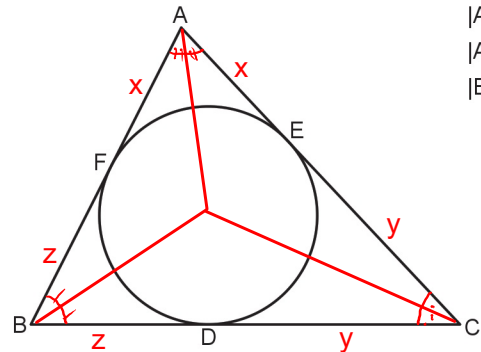
Üçgenin İç Teğet Çemberi

Bir üçgenin iç bölgesinde olan ve üçgenin her kenarına teğet olan çembere iç teğet çember denir.

Her üçgenin iç teğet çemberi vardır. Fakat her dörtgenin iç teğet çemberi yoktur.

1.

$$\begin{aligned} |AB| &= 10 \\ |AC| &= 12 \\ |BC| &= 14 \end{aligned}$$

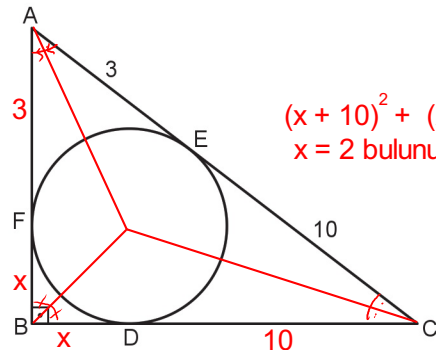
$$\begin{aligned} x + z &= 10 \\ -x + y &= 12 \\ y - z &= -2 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} y - z &= -2 \\ + z + y &= 14 \end{aligned}$$

$2y = 16$
 $y = 8$ bulunur.
bulduğumuz değerleri yerine yazarsak $x = 4$ bulunur.

Buna göre, $|AF|$ uzunluğunu bulunuz.

2.

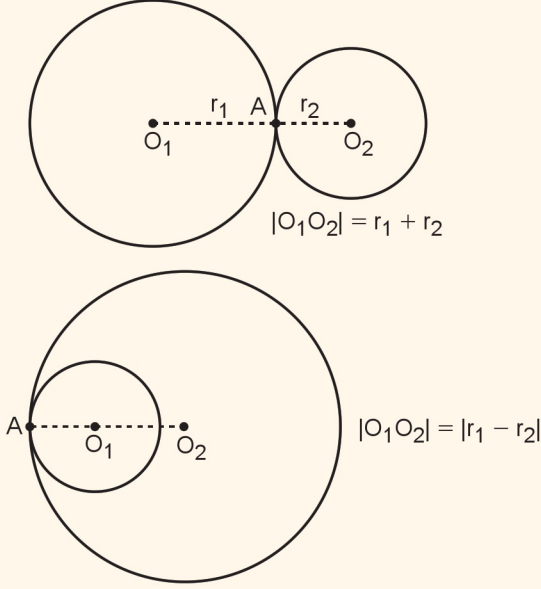

$$\begin{aligned} (x + 10)^2 + (x + 3)^2 &= 13^2 \\ x &= 2 \text{ bulunur.} \end{aligned}$$

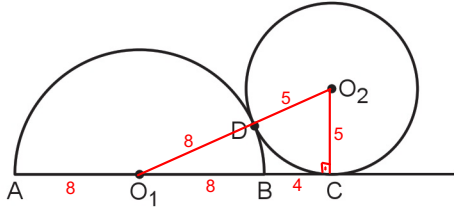
Buna göre, $|BD|$ uzunluğunu bulunuz.

Teğet Çemberler - 1

Merkezleri O_1 ve O_2 olan iki çember A noktasında içten veya dıştan teğet olduklarında O_1 , O_2 ve A noktalarının doğrusal olduğu kullanılır.

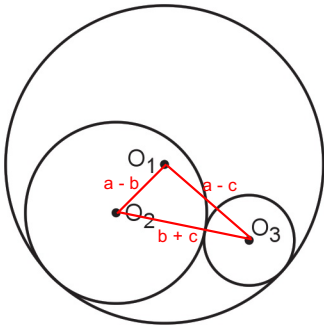
1.

$|AO_1| = 8$ ve $|CO_2| = 5$ olduğuna göre, $|BC|$ uzunluğunu bulunuz.

Çemberlerin merkezleri birleştirilip $|O_1C|$ çizilirse dik üçgen oluşur yarıçapları çizdiğimiz doğrulara yerleştirirsek pisagor teoreminden $|BC| = 4$ br bulunur.

2.

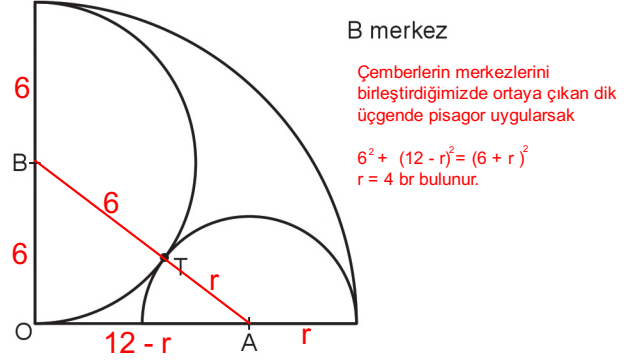
O_1 , O_2 ve O_3 merkezli çemberlerin yarıçapları sırasıyla a , b ve c olduğuna göre, $O_1O_2O_3$ üçgeninin çevresini bulunuz.

Oluşan üçgenin kenar uzunlukları toplanırsa $2a$ olur.

Teğet Çemberler - 2

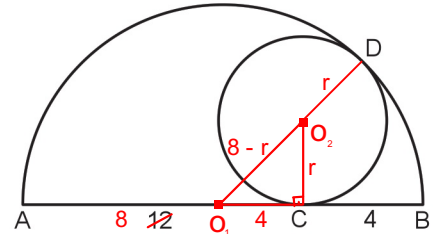
İki ya da daha çok çemberin bulunduğu bir problemde, problemin çözümü için çemberlerin merkezleri birleştirilmelidir.

1.

O merkezli çeyrek çemberin yarıçapı 12 olduğuna göre, A merkezli çemberin yarıçapını bulunuz.

2.

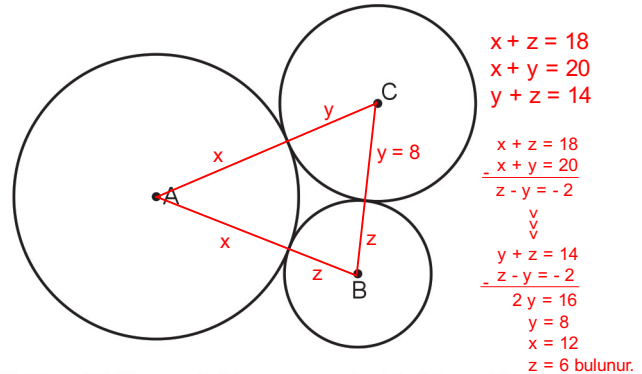

$|AB|$ çap olduğuna göre, küçük çemberin yarıçapını bulunuz.

Çemberlerin merkezleri birleştirilirse ve O_2 merkezinden C noktasına bir uzunluk indirilirse dik üçgen oluşur.

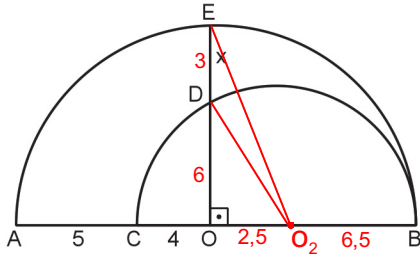
3.

Verilen bilgilerden yola çıkarak dik üçgenin kenar uzunluklarını yazarsak pisagor teoreminden $r = 3$ bulunur.

$|AB|$, $|AC|$ ve $|BC|$ uzunlukları sırasıyla 18, 20 ve 14 olduğuna göre, C merkezli çemberin yarıçapını bulunuz.

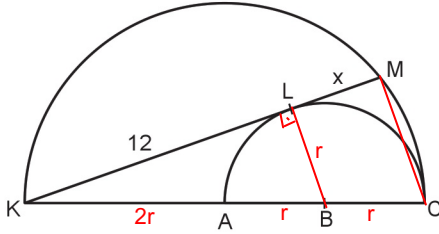
1.

O merkez ve [BC] çap olduğuna göre, x kaçtır?

Küçük çemberin merkezine O_2 dersek $|O_2D|$ ve $|O_2E|$ noktalarını birleştirdiğimiz zaman dik üçgenler elde ederiz. Elde ettiğimiz dik üçgenlerin kenarlarını yarıçaplar yardımı ile yerleştirirsek pisagor teoreminden $|OD| = 6$ br $|ED| = 3$ br bulunur.

2.

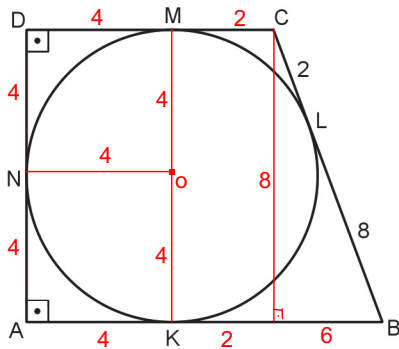
A ve B merkez olduğuna göre, x kaçtır?

$|BL|$ ve $|CM|$ uzunluğunun birleştirilerek olursak uzunluklar birbirine paralel olur ve temel benzerlik teoremi uygulanabilir.

$$\frac{12}{3r} = \frac{x}{r}$$

$x = 4$ bulunur.

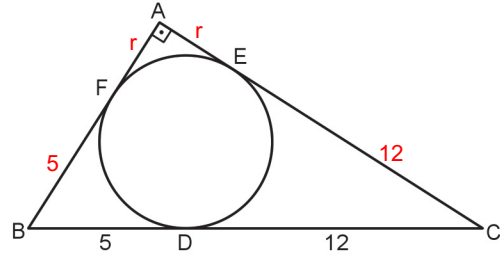
3.

Buna göre, ABCD yamuğunun alanını bulunuz.

orta taban . yükseklik = yamuğun alanı
 $9 \cdot 8 = 72$

4.

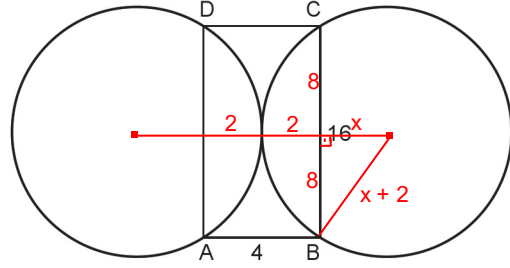
Buna göre, ABC üçgeninin çevresini bulunuz.

$$(r + 5)^2 + (r + 12)^2 = 17^2$$

$r = 3$ bulunur.

Soruda r yerine 3 yazarsak üçgenin çevresi 40 br olur.

5.

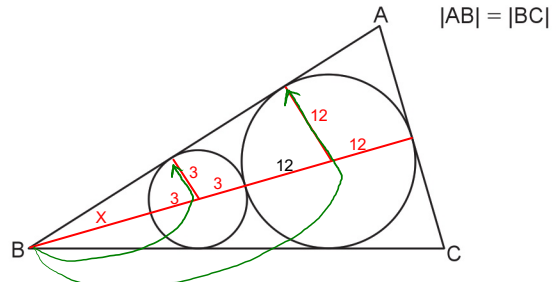
İki çember eş ve ABCD dikdörtgen olduğuna göre, iki çemberin merkezleri arasındaki uzaklığı bulunuz.

$$x^2 + 8^2 = (x + 2)^2$$

$x = 15$ bulunur.

Çemberin yarıçapı 17 br olduğundan iki çemberin merkezi arasındaki uzaklık 34 br olur.

6.

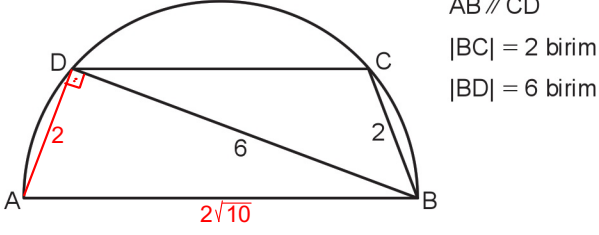
Çemberlerin yarıçapları 3 ve 12 olduğuna göre, B noktasının [AC] doğru parçasına uzaklığını bulunuz.

B noktasından çemberlerin merkezlerinden geçecek şekilde bir uzunluk çizip çemberlerin merkezinden teğetlere dikler çizerek oluşan üçgenlerde paralellik bulunduğu için benzerlik kullanılabilir.

$$\frac{x + 3}{3} = \frac{x + 18}{12}$$

$x = 2$ bulunur B noktasının [AC] doğrusuna uzaklığı 32 bulunur.

1.

$AB \parallel CD$
 $|BC| = 2$ birim
 $|BD| = 6$ birim

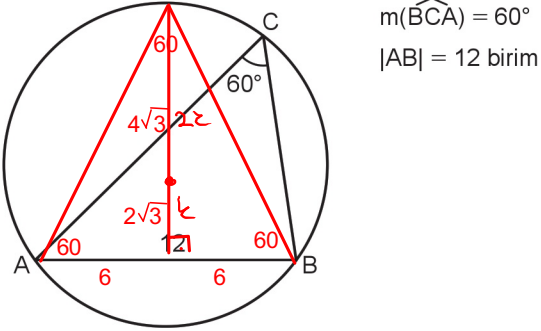
Buna göre, $[AB]$ çaplı yarım çemberin yarıçapı kaç birimdir?

BBB

- A) 3 B) $\sqrt{10}$ C) 4 D) $2\sqrt{5}$ E) 5

$|DC| \parallel |AB|$ olduğundan $|DA| = |CB| = 2$ diyebiliriz.
Çapı gören çevre açısı dik olduğundan oluşan dik üçgende pisagor uygulanarak çap $2\sqrt{10}$, yarıçap $\sqrt{10}$ bulunur.

2.

$m(\widehat{BCA}) = 60^\circ$
 $|AB| = 12$ birim

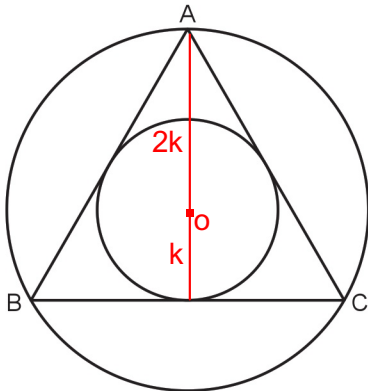
Buna göre, çemberin yarıçapı kaç birimdir?

CCC

- A) $3\sqrt{3}$ B) 6 C) $4\sqrt{3}$ D) 8 E) 9

Eşkenar üçgende çevrel çemberin merkezi ve ağırlık merkezi aynı noktadadır.

3.

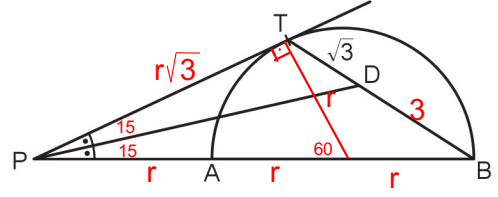
ABC eşkenar üçgen olduğuna göre, büyük çemberin yarıçapı küçük çemberin yarıçapının kaç katıdır?

CCC

- A) $\sqrt{2}$ B) $\sqrt{3}$ C) 2 D) 3 E) $2\sqrt{3}$

Eşkenar üçgende iç teğet çemberinin merkezi, çevrel çemberin merkezi ve ağırlık merkezi aynı noktadır.

4.

$[PD]$ açıortay

$2|PA| = |AB|$ ve $|TD| = \sqrt{3}$ birimdir.

Buna göre, $[AB]$ çaplı yarım çemberde $|DB|$ uzunluğu kaç birimdir?

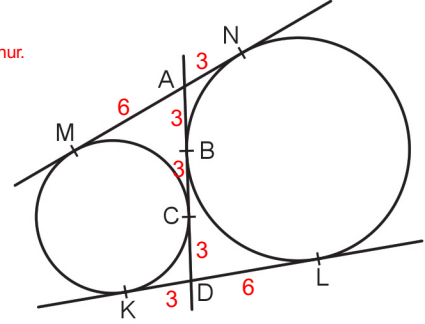
BBB

- A) $\sqrt{6}$ B) 3 C) $2\sqrt{3}$ D) 4 E) 6

Çemberin merkezinden T noktasına çizeceğimiz uzunluk dik üçgen oluşturur. Verilen bilgileri dik üçgenin üzerine yerleştirirsek dik kenar ve hipotenüs arasında 2 kat oran olduğundan 30 - 60 - 90 üçgeni elde edilir.

5.

TPB üçgeninde iç açıortay teoremi kullanırsak açıortayın kolları tabanları ile orantılı olacağından
 $\frac{r\sqrt{3}}{3} = \frac{3r}{x}$
 $x = 3$ br bulunur.

$|AB| = |BC| = |CD| = 3$ birim

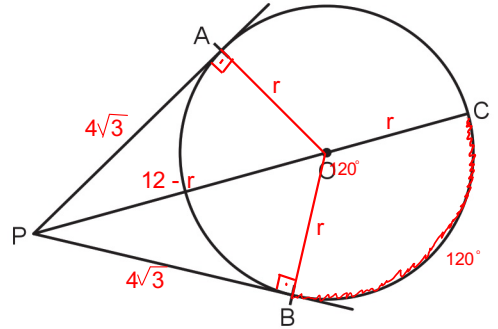
olduğuna göre, $|KL| + |MN|$ toplamı kaç birimdir?

DDD

- A) 12 B) 15 C) 16 D) 18 E) 20

Aynı noktadan başalayan 2 teğet doğrunun başlangıç noktasından çemberin değme noktasına kadar olan uzunluk eşittir.

6.

$|AP| = 4\sqrt{3}$ birim, $|PC| = 12$ birim ve A ve B teğet noktaları olduğuna göre, O merkezli çemberde BC yayının ölçüsü kaç derecedir?

CCC

- A) 100 B) 105 C) 120 D) 135 E) 150

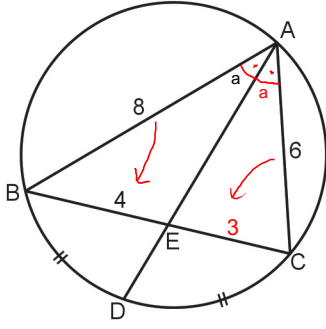
Çemberin merkezinden teğetlere dikler çizersek oluşan dik üçgenlerde pisagor uygulayabiliriz.

Yarı çaplara r değeri verip uzunlukları yerleştirirsek dik üçgende pisagor teoreminden $r = 4$ bulunur.

Oluşan dik üçgen $30^\circ - 60^\circ - 90^\circ$ üçgeni belirtir.

açıları yerlerine yerleştirip BC yayını 120° bulabiliriz.

7.

$|\widehat{BD}| = |\widehat{CD}|$
 $|AB| = 8$ birim
 $|AC| = 6$ birim
 $|BE| = 4$ birim

Buna göre, $|EC|$ uzunluğu kaç birimdir?

BBB

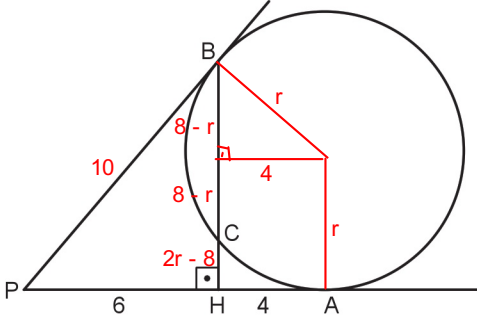
- A) $2\sqrt{2}$ B) 3 C) $\sqrt{10}$ D) $2\sqrt{3}$ E) 4

Aynı yayları gören açılar eşit olacağından $|DA|$ açıortay olur. Açıortay teoremi uygularsak

$$\frac{8}{4} = \frac{6}{x}$$

$x = 3$ bulunur.

8.

$BH \perp PA$

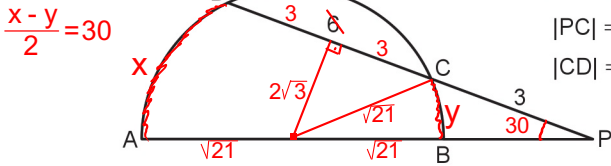
$|PH| = 6$ birim, $|HA| = 4$ birim, A ve B teğet noktalar olduğuna göre, $|BC|$ uzunluğu kaç birimdir?

BBB

- A) 7 B) 6 C) 5 D) 4 E) 3

Çemberin merkezinden kiriş ve teğetlere dikler çizerek dikdörtgen ve dik üçgen elde ederiz, yarıçapa r dersek oluşan dik üçgende pisagor uygulayarak yarıçapı 5 br buluruz. r yerine 5 yazarsak $|BC| = 6$ br bulunur.

9.

$AB \cap CD = \{P\}$
 $|PC| = 3$ birim
 $|CD| = 6$ birim

$[AB]$ çaplı yarım çemberde

$$m(\widehat{AD}) - m(\widehat{BC}) = 60^\circ$$

olduğuna göre, $|AB|$ uzunluğu kaç birimdir?

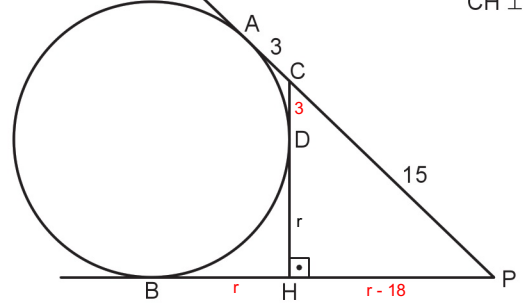
DDD

- A) $\sqrt{21}$ B) $4\sqrt{6}$ C) 10 D) $2\sqrt{21}$ E) 12

Çemberin merkezinden kirişe dik indirirsek $30^\circ - 60^\circ - 90^\circ$ üçgeninden indirdiğimiz dik uzunluğu $2\sqrt{3}$ buluruz.

Çemberin merkezinden C noktasına yarıçap çizerek oluşan dik üçgende pisagor uygulayıp yarıçapı $\sqrt{21}$ buluruz. $|AB| = 2\sqrt{21}$ olur.

10.

$CH \perp PB$

A, B, D teğet noktalar, $|AC| = 3$ birim ve $|PC| = 15$ birim olduğuna göre, $|BH|$ uzunluğunun alabileceği değerler toplamı kaçtır?

CCC

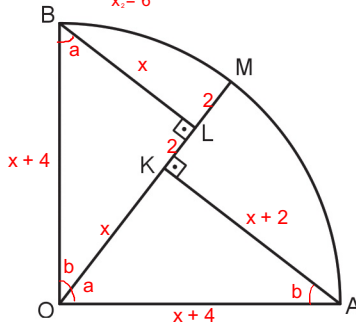
- A) 12 B) 14 C) 15 D) 16 E) 18

PHC dik üçgeninde pisagor uygularsak $(3+r)^2 + (r-18)^2 = 15^2$

$$r^2 - 15r + 54 = 0$$

$$\begin{matrix} -9 & -6 \\ x_1 = 9 \\ x_2 = 6 \end{matrix}$$

11.

$AK \perp OM$

$BL \perp OM$

$|KL| = |LM| = 2$ birim olduğuna göre, O merkezli çeyrek çemberde $|BL| + |AK|$ toplamı kaç birimdir?

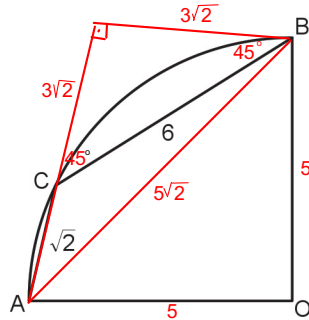
EEE

- A) 10 B) 11 C) 12 D) 13 E) 14

BLO ve KOA üçgenlerini açıları yerleştirerek eş bulabiliriz.

Dik üçgenin kenar uzunluklarını yarıçaplardan ve eş üçgenlerden yararlanarak yerleştirirsek dik üçgenlerde pisagor ile $x = 6$ bulunur. $|KA| + |BL| = 14$ br olur.

12.

$|BC| = 6$ birim

$|AC| = \sqrt{2}$ birim

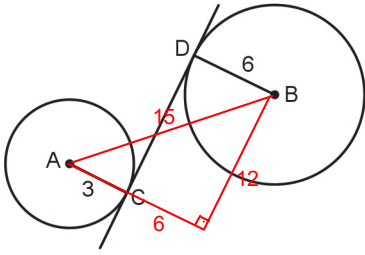
Çeyrek çemberin ACB açısı gördüğü yaydan dolayı 135° bulunur.

Buna göre, O merkezli çeyrek çemberin yarıçapı kaç birimdir?

BBB

- A) 4 B) 5 C) 6 D) 8 E) 10

7.

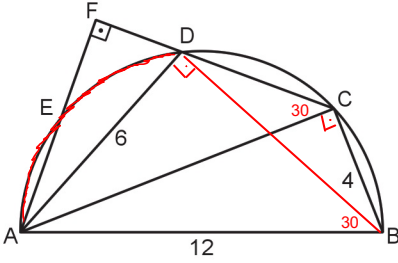
$|AC| = 3$ birim
 $|BD| = 6$ birim
 $|CD| = 12$ birim

A ve B merkezli çemberlerde C ile D teğet noktalar olduğuna göre, $|AB|$ uzunluğu kaç birimdir?

CCC

- A) 13 B) 14 C) 15 D) 16 E) 18

8.

$AF \perp FC$
 $|AB| = 12$ birim
 $|AD| = 6$ birim
 $|BC| = 4$ birim

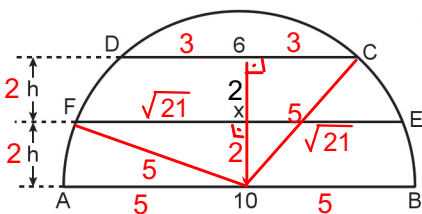
Buna göre, $[AB]$ çaplı yarım çemberde $|DF|$ uzunluğu kaç birimdir?

BBB

- A) 1 B) 2 C) $\sqrt{5}$ D) 3 E) 4

Çapı gören çevre açısı diktir.
 ACB dik üçgeninde pisagor uygulanırsa $|AC| = 8/\sqrt{2}$ bulunur.
 $|DB|$ doğrusu çizilirse çapı gören çevre açından dik üçgen meydana gelir oluşan dik üçgende dik kenar ve hipotenüs arasında 2 kat oran olduğundan oluşan üçgen $30^\circ - 60^\circ - 90^\circ$ üçgeni meydana gelir.
 DBA ve DCA açıları aynı yayı gördüğünden 30° olur.
 CDA üçgeninde 90° 'nin gördüğü uzunluk $8\sqrt{2}$ olduğundan 30° 'nin gördüğü uzunluk $4\sqrt{2}$ bulunur.
 AFD dik üçgeninde pisagor uygulanırsa $|DF| = 2$ br bulunur.

9.

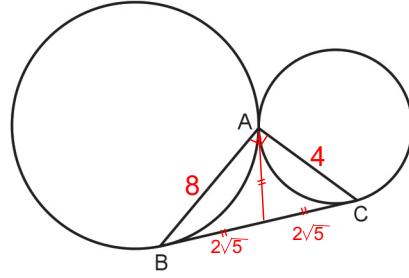
$AB \parallel CD \parallel EF$

$[AB]$ çaplı yarım çemberde uzunlukları 6, x ve 10 birim olan kirişler arasındaki uzunluklar eşit olduğuna göre, x kaçtır?

EEE

- A) 8 B) $2\sqrt{17}$ C) $6\sqrt{2}$ D) $4\sqrt{5}$ E) $2\sqrt{21}$

10.

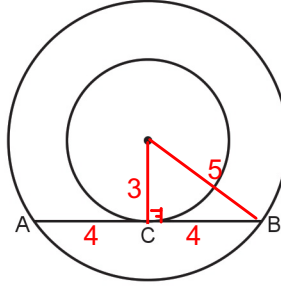
$|AB| = 8$ birim, $|AC| = 4$ birim ve A, B, C teğet noktalar olduğuna göre, $|BC|$ uzunluğu kaç birimdir?

BBB

- A) 8 B) $4\sqrt{5}$ C) 9 D) 10 E) $6\sqrt{5}$

Çemberlerin değme noktalarından teğet çizerek muhteşem üçlü ABC açısını dik buldurur.

11.

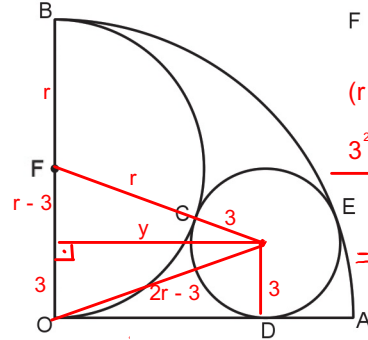
Yarıçapları 3 birim ve 5 birim olan eş merkezli iki çemberde C teğet nokta olduğuna göre, $|AB|$ uzunluğu kaç birimdir?

CCC

- A) 6 B) 7 C) 8 D) 9 E) 10

Merkezden C ve B noktalarına çizdiğimiz uzunluklar dik üçgen oluşturur. Oluşan dik üçgende pisagor uygulanarak $|CB| = |AC| = 4$ br bulunur. $|AB| = 8$ olur.

12.

F merkez

$$(r - 3)^2 + y^2 = (r + 3)^2$$

$$3^2 + y^2 = (2r - 3)^2$$

$$r^2 - 6r + 9 + y^2 = r^2 + 6r + 9$$

$$9 + y^2 = 4r^2 - 12r + 9$$

$$r^2 - 6r = -3r^2 + 12r$$

$$4r^2 = 24r$$

$$r = 6 \text{ bulunur.}$$

O merkezli çeyrek çemberde D, E, C teğet noktaları ve küçük çemberin yarıçapı 3 birim olduğuna göre, $|OB|$ uzunluğu kaç birimdir?

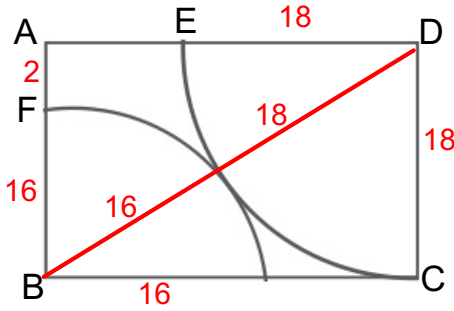
BBB

- A) 10 B) 12 C) 14 D) 16 E) 18

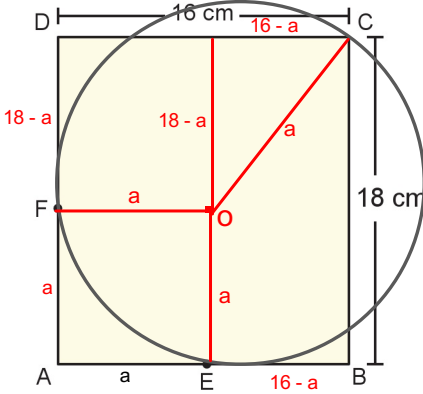
5. Aşağıdaki adımlar izlenerek bir çizim yapılıyor.
- $|AD| > |AB|$ olacak şekilde bir ABCD dikdörtgeni çiziliyor.
 - $[AD]$ kenarı üzerinden bir E noktası işaretlenerek D merkezli \widehat{CE} çember yayı çiziliyor.
 - $[AB]$ kenarı üzerinden bir F noktası işaretlenerek \widehat{CE} yayına teğet olan B merkezli $[BF]$ yarıçaplı çeyrek çember çiziliyor.

$|DE| = 18$ cm ve $|AF| = 2$ cm olduğuna göre, $|BD|$ uzunluğu kaç cm'dir?

- DDD A) 28 B) 30 C) 32 D) 34 E) 36

6. Aşağıda bir ABCD dikdörtgeni ile kenarları üzerinde E ile F noktaları işaretlenmiştir.

C noktasından geçen bir çember $[AB]$ ve $[AD]$ kenarlarına sırasıyla E ve F noktalarında teğettir.

Buna göre, $|EF|$ uzunluğu kaç cm'dir?

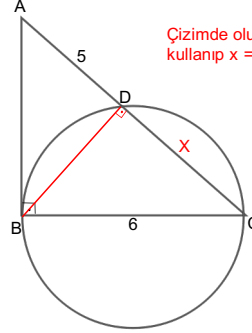
- BBB A) $12\sqrt{2}$ B) $10\sqrt{2}$ C) $8\sqrt{2}$ D) $6\sqrt{2}$ E) $4\sqrt{2}$

Merkezden kiriş ve teğetlere uzunluklar çizilirse dikdörtgenler ve dik üçgen elde ederiz. Yancağların eşitliğinden uzunlukların değerlerini yazarsak dik üçgende pisagor uygulayıp a uzunluğunu 10 br buluruz. $|FE|$ uzunluğunu çizip dik üçgen oluşturursak $|FE| = 10\sqrt{2}$ olur.

7. $AB \perp BC$ olan ABC üçgeninde $[BC]$ çaplı çember $[AC]$ kenarını C noktasından farklı bir D noktasında kesmektedir.

$|AD| = 5$ cm ve $|BC| = 6$ cm olduğuna göre, $|CD|$ uzunluğu kaç cm'dir?

- BBB A) 3 B) 4 C) $3\sqrt{2}$ D) $4\sqrt{2}$ E) 5

Çizimde oluşan dik üçgende dikten dik indiği için öklid teoremi kullanıp $x = 4$ bulabiliriz.

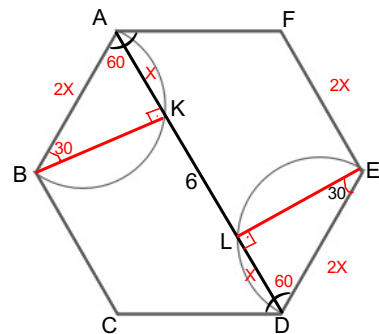
8. Aşağıdaki adımlar izlenerek bir çizim yapılıyor.

- ABCDEF düzgün altıgeni çiziliyor.
- Düzgün altıgenin iç bölgesinde $[AB]$ ve $[DE]$ çaplı birer yarı çember çiziliyor.
- $[AD]$ doğru parçası çizilerek çemberleri kestiği noktalar K ve L olarak işaretleniyor.

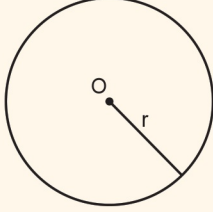
$|KL| = 6$ cm olduğuna göre, düzgün altıgenin çevresi kaç cm'dir?

- DDD A) 18 B) $18\sqrt{3}$ C) 24 D) 36 E) $24\sqrt{3}$

Düzgün altıgende kenar uzunluğu en uzun köşegenin yarısı kadardır. $|AD| = 2|FE|$ olduğundan x değeri 3 br bulunur. x yerine 3 yazarsak altıgenin çevresi 36 br bulunur.

Çemberin Çevresi

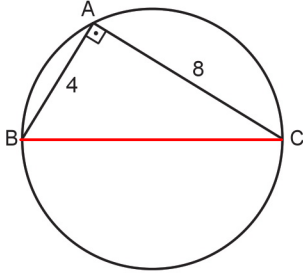
Her çemberin çevresinin çapına olan oranı sabit π sayıdır.

Yarıçapı r olan çemberin çevresi $2\pi r$ ile hesaplanır.

1. Çevresi 16π olan çemberin yarıçapını bulunuz.

Bir çemberin çevresi $2\pi r$ ile bulunduğundan $2\pi r = 16\pi$ $r = 8$ bulunur.

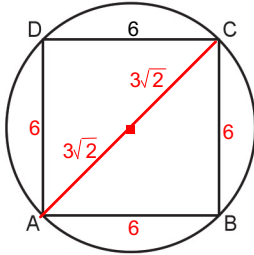
2.

Buna göre, çemberin çevresini bulunuz.

Çapı gören çevre açı dik olduğundan $|BC| = 4^2 + 8^2 = 20$, yarıçap $2\sqrt{5}$ bulunur. çemberin çevresi ise $2\pi r$ 'den $4\sqrt{5}\pi$

3.

ABCD karesinin çevresi 24 olduğuna göre, çemberin çevresini bulunuz.

Çemberin yarıçapı $3\sqrt{2}$ olduğundan çevresi $2\pi \cdot 3\sqrt{2} = 6\sqrt{2}\pi$ bulunur.

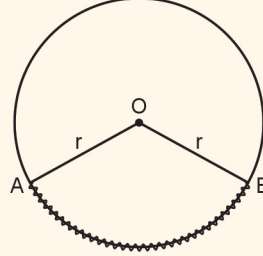
1. 8

2. $4\sqrt{5}\pi$

3. $6\sqrt{2}\pi$

124

Çember Yayının Uzunluğu

\widehat{AB} yayının uzunluğu;

- α açısının ölçüsünün birimi derece olduğunda

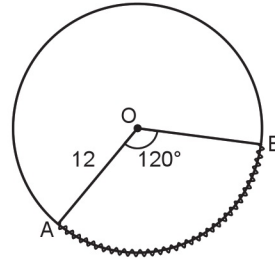
$$2\pi r \cdot \frac{\alpha}{360}$$

- α açısının ölçüsünün birimi radyan olduğunda

$$r \cdot \alpha$$

ile hesaplanır.

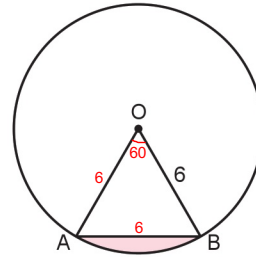
1.

$|\widehat{AB}|$ uzunluğunu bulunuz.

$$\frac{2\pi \cdot 12 \cdot 120}{360} = 8\pi \text{ bulunur.}$$

2.

$$|\widehat{AB}| = \frac{2\pi \cdot 6 \cdot 60}{360} = 2\pi$$

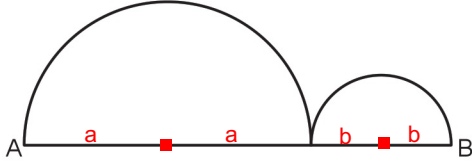
Taralı çevre $= 6 + 2\pi$ bulunur.

OAB eşkenar üçgen olduğuna göre, boyalı bölgenin çevresini bulunuz.

1. 8π

2. $2\pi + 6$

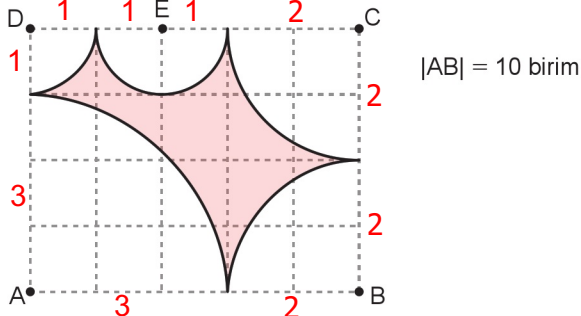
1.

$|AB| = 8$ birim olduğuna göre, çizilen iki yarım çember yayının uzunlukları toplamı kaç birimdir?

$$\frac{2 \cdot \pi \cdot a \cdot 180}{360} + \frac{2 \cdot \pi \cdot b \cdot 180}{360} = \frac{2\pi(a+b) \cdot 180}{360} = 4\pi$$

2.

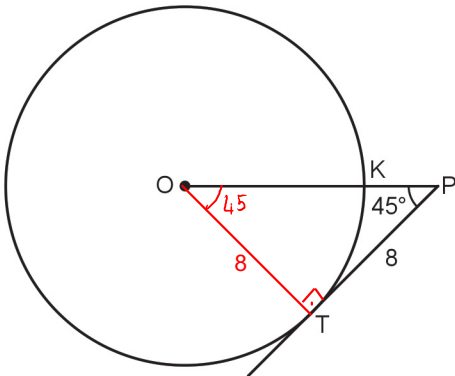

Eş kareli zeminde A, B, C, D, E merkezli çember yayları çizilmiştir.

Buna göre, boyalı bölgenin çevresi kaç birimdir?

$$\frac{2 \cdot \pi \cdot 3 \cdot 90}{360} = \frac{2 \cdot \pi \cdot 2 \cdot 90}{360} = \frac{2 \cdot \pi \cdot 2 \cdot 90}{360} = \frac{2 \cdot \pi \cdot 1 \cdot 180}{360} = \frac{2 \cdot \pi \cdot 1 \cdot 90}{360} = 10\pi$$

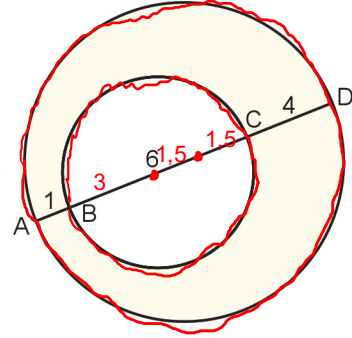
3.

O merkezli çemberde T teğet nokta olduğuna göre, \widehat{KT} yayının uzunluğunu bulunuz.

$$|\widehat{KT}| = \frac{2 \cdot \pi \cdot 8 \cdot 45}{360} = 2\pi$$

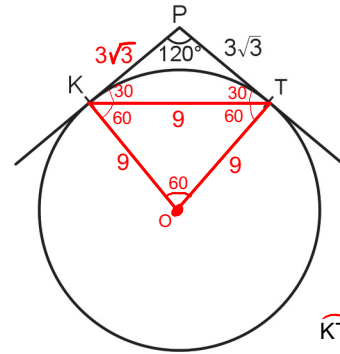
4.

$[AD]$ ve $[BC]$ birer çap olduğuna göre, boyalı bölgenin çevresini bulunuz.

$$\text{BOYALI ALAN} = 2 \cdot \pi \cdot 5,5 + 2 \cdot \pi \cdot 3 = 17\pi$$

5.

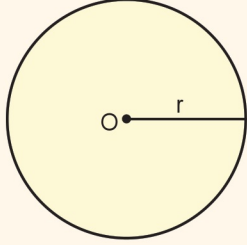
$$\widehat{KT} = \frac{2 \cdot \pi \cdot 9 \cdot 60}{360} = 3\pi$$

K ile T teğet noktalar olduğuna göre, \widehat{KT} yayının uzunluğunu bulunuz.

6. Yarıçapı $\frac{4}{\pi}$ olan çemberin çevresini bulunuz.

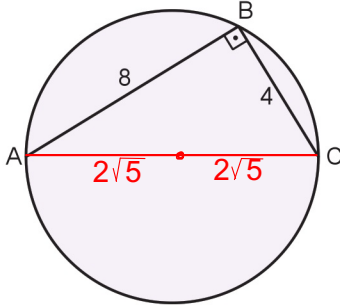
$$2 \cdot \pi \cdot \frac{4}{\pi} = 8$$

Dairenin Alanı

Yarıçapı r olan dairenin alanı πr^2 ile hesaplanır.

1.

Buna göre, dairenin alanını bulunuz.

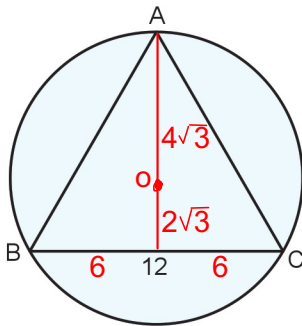
Dairenin alanı πr^2 ile bulunur

$$\pi (2\sqrt{5})^2 = 20\pi$$

2. Çevresi 8π olan dairenin alanını bulunuz.

$$\begin{aligned} 2\pi \cdot r &= 8 \\ r &= 4 \\ \pi r^2 &= 16\pi \end{aligned}$$

3.

ABC eşkenar üçgen olduğuna göre, dairenin alanını bulunuz.

Eşkenar üçgenin ağırlık merkezi ile çevrel çemberin merkezi aynı noktadır.

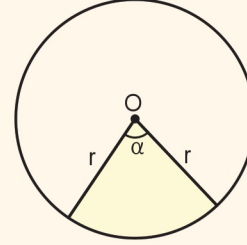
$$\text{Dairenin alanı} = \pi (4\sqrt{3})^2 = 48\pi$$

1. 20π

2. 16π

3. 48π

Daire Diliminin Alanı - 1

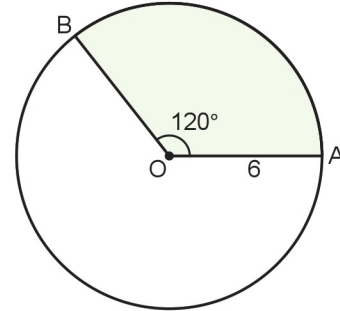

O merkezli daire diliminin alanı α açısının ölçüsünün birimi derece ise

$$\pi r^2 \cdot \frac{\alpha}{360}$$

ile hesaplanır.

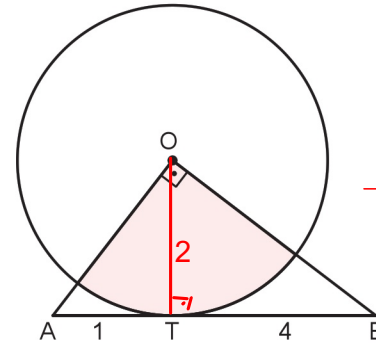
1.

Buna göre, boyalı bölgenin alanını bulunuz.

$$\frac{\pi \cdot 6^2 \cdot 120}{360} = 12\pi$$

2.

$$\frac{\pi \cdot 2^2 \cdot 90}{360} = \pi$$

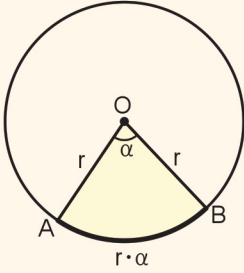
T teğet nokta olduğuna göre, boyalı bölgenin alanını bulunuz.

Çemberin merkezinden T noktasına çizdiğimiz uzunluk diktir. Dikten dik indiği için öklid teoreminden indirdiğimiz dik 2 br bulunur.

1. 12π

2. π

Daire Diliminin Alanı - 2

O merkezli daire diliminin alanı α açısının ölçüsünün birimi radyan ise

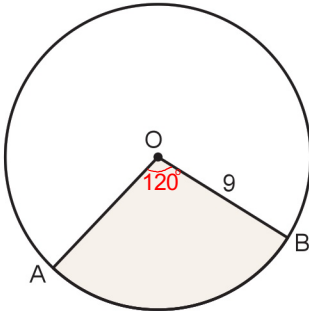
$$r^2 \cdot \frac{\alpha}{2}$$

ile hesaplanır. Ayrıca $|\widehat{AB}|$ bilindiğinde ise

$$\frac{|\widehat{AB}| \cdot r}{2}$$

ile de hesaplanır.

1.

$$|\widehat{AB}| = 6\pi$$

O merkezli çemberde boyalı bölgenin alanını bulunuz.

1. YOL

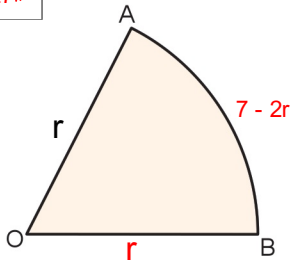
$$|\widehat{AB}| = \frac{2 \cdot \pi \cdot 9 \cdot a}{360} = 6\pi$$

$$\text{BOYALI ALAN} = \frac{\pi \cdot 9^2 \cdot 120}{360} = 27\pi$$

$$a = 120^\circ$$

2.

2. YOL $\frac{6\pi \cdot 9}{2} = 27\pi$

Daire diliminin çevresi 7 birim alanı 3 birimkare olduğuna göre, $|OA|$ uzunluğu kaç birimdir?

$$\frac{r \cdot (7 - 2r)}{2} = 3$$

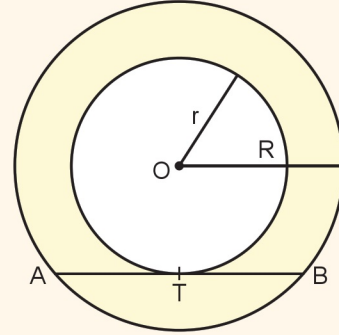
$$2r^2 - 7r + 6 = 0$$

$$r = 2 \text{ bulunur.}$$

1. 27π

2. 2

Daire Halkasının Alanı

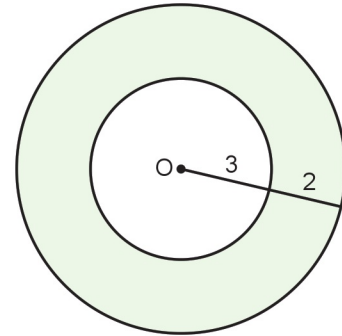

O merkezli r ve R yarıçaplı daireler arasında kalan boyalı bölgenin alanı

$$\pi(R^2 - r^2) \text{ veya } \pi \cdot \frac{|\widehat{AB}|^2}{4}$$

ile hesaplanır.

1.

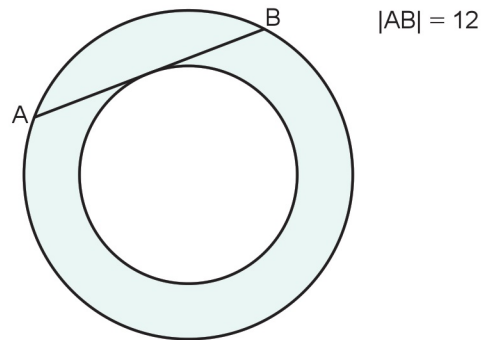

Buna göre, boyalı bölgenin alanını bulunuz.

1. yol $\pi(5^2 - 3^2) = 16$ bulunur.

2. yol Dairelerin alanlarını ayrı ayrı bulup büyük dairenin alanından küçük dairenin alanını çıkararak halkanın alanını bulabilirsiniz.

2.

$$|\widehat{AB}| = 12$$

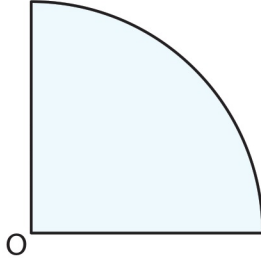
Buna göre, boyalı bölgenin alanını bulunuz.

$$\frac{\pi \cdot 12^2}{4} = 36\pi$$

1. 16π

2. 36π

1.

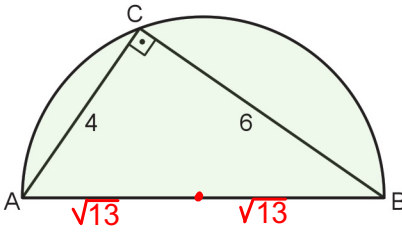

O merkezli çeyrek dairenin alanı 9π birimkare olduğuna göre, yarıçapı kaç birimdir?

$$\frac{\pi \cdot r \cdot 90}{360} = 9\pi$$

$$r = 6 \text{ br bulunur.}$$

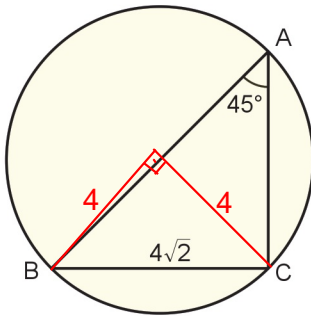
2.

Buna göre, [AB] çaplı yarım dairenin alanını bulunuz.

$$\frac{\pi \cdot \sqrt{13} \cdot 180}{360} = \frac{13}{2}$$

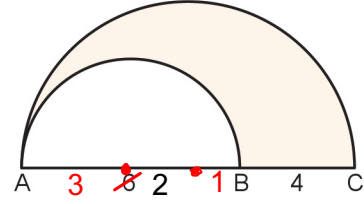
3.

Buna göre, dairenin alanını bulunuz.

$$\pi \cdot 4^2 = 16\pi \text{ bulunur.}$$

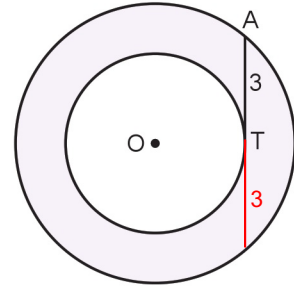
4.

[AB] ve [AC] çap olduğuna göre, boyalı bölgenin alanını bulunuz.

$$\frac{\pi \cdot 5^2 \cdot 180}{360} - \frac{\pi \cdot 3^2 \cdot 180}{360} = 8\pi$$

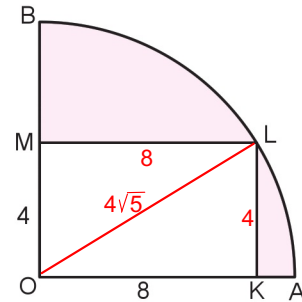
5.

T teğet nokta olduğuna göre, boyalı bölgenin alanını bulunuz.

$$\pi \cdot \frac{6^2}{4} = 9\pi$$

6.

OKLM dikdörtgen olduğuna göre, boyalı bölgelerin alanları toplamını bulunuz.

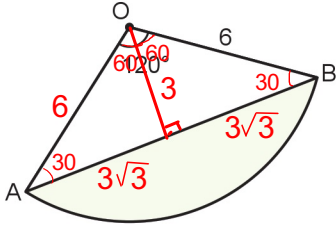
Çeyrek dairenin alanından dikdörtgenin alanı çıkartılırsa boyalı alan bulunur.

$$\frac{\pi \cdot (4 \cdot 5) \cdot 90}{360} = 20\pi$$

$$4 \cdot 8 = 32$$

$$\text{Boyalı alan} = 20\pi - 32 \text{ bulunur.}$$

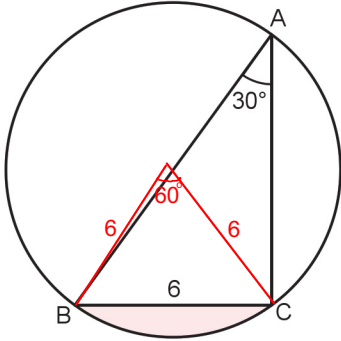
7.

O merkezli daire diliminde boyalı bölgenin alanını bulunuz.

$$\frac{\pi \cdot 6^2 \cdot 120}{360} - \frac{3 \cdot 6\sqrt{3}}{2} = 12\pi - 9\sqrt{3}$$

8.

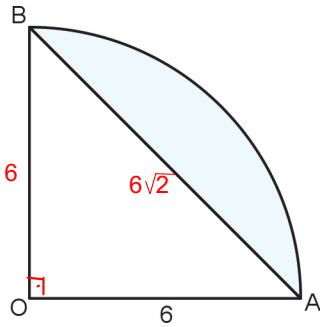

Buna göre, boyalı bölgenin alanını bulunuz.

$$\frac{\pi \cdot 6^2 \cdot 60}{360} - \frac{6^2 \sqrt{3}}{4} = 6\pi - 9\sqrt{3}$$

↓ daire diliminin alanı
 ↓ eşkenar üçgenin alanı
 ↓ boyalı alan

9.

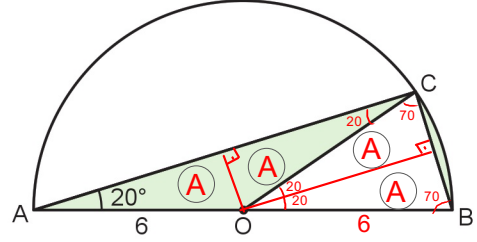

O merkezli çeyrek dairede boyalı bölgenin alanını bulunuz.

$$\frac{\pi \cdot 6^2 \cdot 90}{360} - \frac{6 \cdot 6}{2} = 9\pi - 18$$

↓ daire diliminin alanı
 ↓ üçgenin alanı
 ↓ boyalı alan

10.

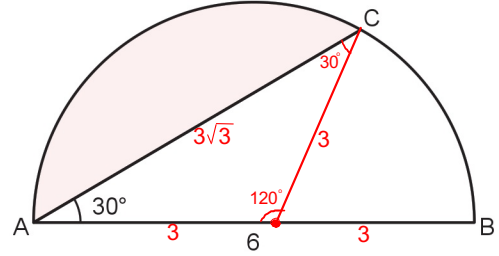

[AB] çaplı yarım dairede boyalı bölgelerin alanları toplamını bulunuz.

AOC üçgeni ile COB üçgeninin alanları eşit olduğundan COB daire diliminin alanını bulmamız yeterli olacaktır.

$$\frac{\pi \cdot 6^2 \cdot 40}{360} = 4\pi$$

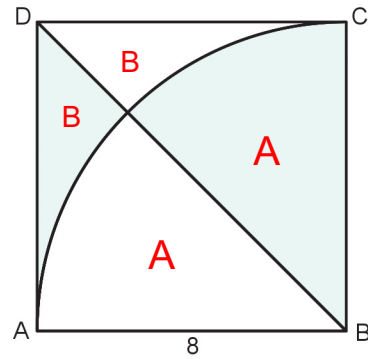
11.

[AB] çaplı yarım dairede boyalı bölgenin alanını bulunuz.

$$\frac{\pi \cdot 3^2 \cdot 120}{360} - \frac{3 \cdot 3 \cdot \sin 120}{2} = 3\pi - \frac{9\sqrt{3}}{4}$$

12.

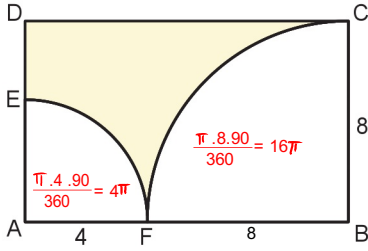
ABCD karesinde B merkezli çeyrek çember yayı çizilmiştir.

Buna göre, boyalı bölgelerin alanları toplamını bulunuz.

Şekilde harflendirdiğimiz gibi alanlar eşit olduğundan karenin alanının yarısını bulmak boyalı bölgenin alanını verir.

$$\text{Boyalı bölge} = \frac{8 \cdot 8}{2} = 32 \text{ bulunur.}$$

1.

Yukarıdaki şekilde ABCD dikdörtgen ve A, B merkezli çeyrek çemberler F noktasında teğettir.

$|BC| = 8 \text{ cm}$, $|AF| = 4 \text{ cm}$

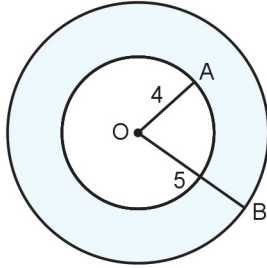
olduğuna göre, boyalı bölgenin alanı kaç cm^2 olur?

- A) $72 - 16\pi$ B) $80 - 15\pi$ C) $96 - 20\pi$

- D) $108 - 24\pi$ E) $124 - 18\pi$

Boyalı alan = $8 \cdot 12 - 2\pi - \pi = 96 - 20\pi$

2.

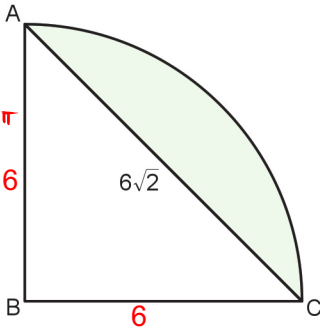
Şekilde yarıçap uzunlukları 4 cm ve 5 cm olan aynı merkezli iki daire verilmiştir.

Buna göre, boyalı bölgenin alanı kaç cm^2 dir?

- A) 5π B) 6π C) 8π D) 9π E) 12π

$\pi(5^2 - 4^2) = 9\pi$

3.

Şekilde B merkezli çeyrek daire,

$|AC| = 6\sqrt{2}$ birimdir.

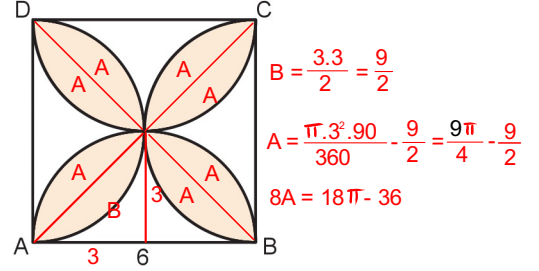
Buna göre, boyalı bölgenin alanı kaç birimkaredir?

- A) $6\pi - 6$ B) $6\pi - 12$ C) $8\pi - 16$

D) $9\pi - 18$

E) $12\pi - 24$

4.

Şekilde ABCD karesinin içine $[AB]$, $[BC]$, $[CD]$ ve $[DA]$ çaplı yarım daireler çizilmiştir.

$|AB| = 6 \text{ cm}$

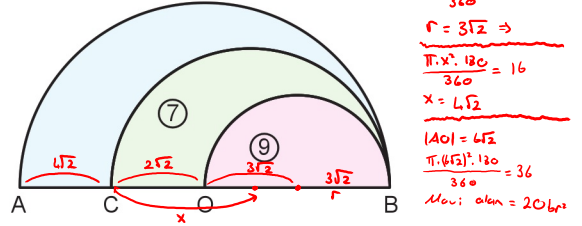
olduğuna göre, boyalı bölgelerin alanları toplamı kaç cm^2 dir?

- A) $9(\pi - 2)$ B) $12(\pi - 1)$ C) $16(\pi - 2)$

D) $18(\pi - 2)$

E) $24(\pi - 1)$

5.

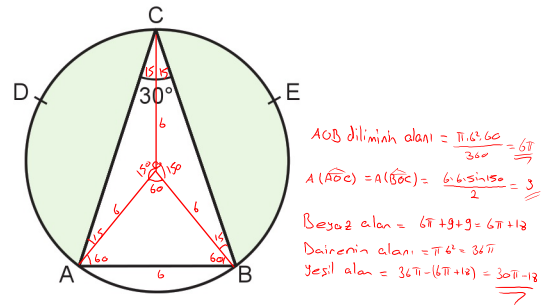

Şekilde $[AB]$ çaplı O merkezli yarım dairenin içine $[CB]$ ve $[OB]$ çaplı yarım daireler çizilmiştir.

Pembe bölgenin alanı 9 cm^2 ve yeşil bölgenin alanı 7 cm^2 olduğuna göre, mavi bölgenin alanı kaç cm^2 dir?

- A) 10 B) 12 C) 16 D) 18 E) 20

6.

Şekildeki çemberde,

$m(\widehat{ADC}) = m(\widehat{BEC})$, $m(\widehat{ACB}) = 30^\circ$, $|AB| = 6 \text{ cm}$ 'dir.

Buna göre, boyalı bölgelerin alanları toplamı kaç cm^2 dir?

- A) $4(6\pi - 3)$ B) $6(5\pi - 3)$ C) $9(4\pi - 3)$

D) $10(3\pi - 2)$

E) $8(3\pi - 2)$

1. C

2. D

3. D

130

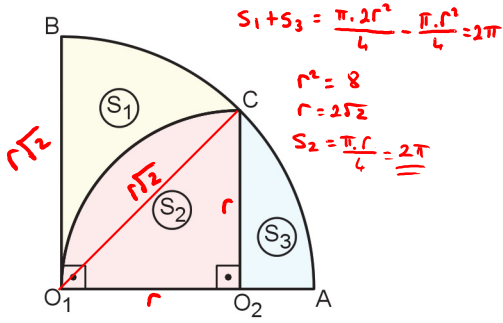
4. D

5. E

6. B

Dairenin Alanı

7.

Şekilde O_1 ve O_2 merkezli çeyrek daireler gösterilmiştir.

S_1 , S_2 ve S_3 buldukları kapalı bölgelerin alanını göstermektedir.

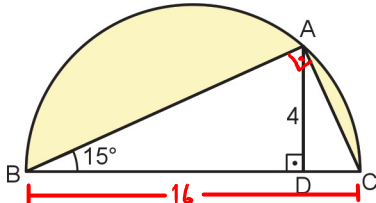
$S_1 + S_3 = 2\pi \text{ cm}^2$

olduğuna göre, S_2 kaç cm^2 dir?

DDD

- A) $\frac{\pi}{2}$ B) π C) $\frac{3\pi}{2}$ D) $\frac{4\pi}{3}$ E) 2π

8.

[BC] yarım dairenin çapı, ABC üçgeni, $AD \perp BC$, $|AD| = 4$ birim

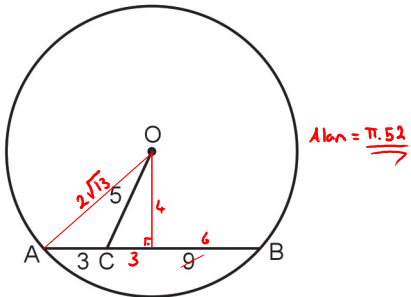
$m(\widehat{ABC}) = 15^\circ$

Buna göre, taralı alanlar toplamı kaç birimkaredir?

DDD

- A) $8(\pi - 1)$ B) $12(\pi - 1)$ C) $16(\pi - 2)$
D) $32(\pi - 1)$ E) $64(\pi - 2)$

9.

O merkezli daire,

A, B, C noktaları doğrusal

$|AC| = 3$ birim, $|OC| = 5$ birim, $|CB| = 9$ birim

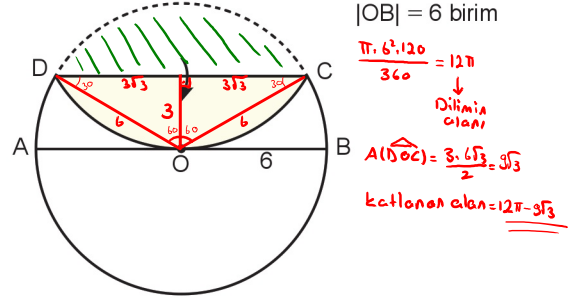
Buna göre, dairenin alanı kaç π birimkaredir?

EEE

- A) 38 B) 42 C) 45 D) 48 E) 52

10.

O merkezli dairede, DC yayı DC doğrusu boyunca katlandığında katlanan yay O noktasında çemberin çapına teğet olmaktadır.

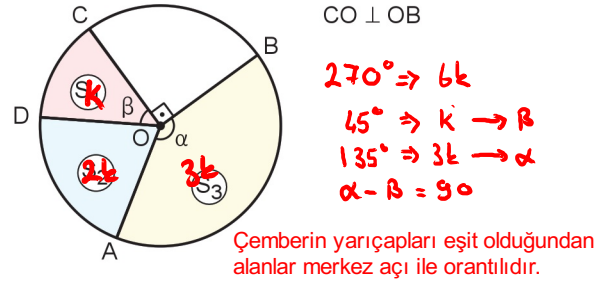

Buna göre, boyalı bölgenin alanı kaç birimkaredir?

EEE

- A) $12\pi - 4\sqrt{3}$ B) $12\pi - 6\sqrt{3}$ C) $12\pi - 8\sqrt{3}$
 D) $12\pi + 9\sqrt{3}$ E) $12\pi - 9\sqrt{3}$

11.

Şekilde verilen O merkezli dairede S_1 , S_2 ve S_3 buldukları kapalı bölgenin alanını göstermektedir. Bu alanlar sırasıyla 1, 2 ve 3 sayılarıyla orantılıdır.

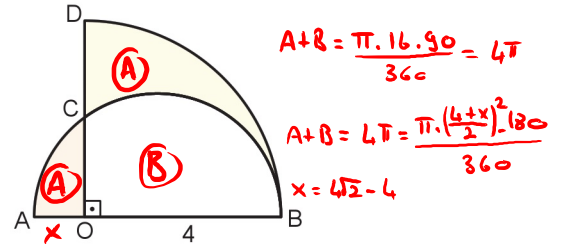
$m(\widehat{AOB}) = \alpha$, $m(\widehat{DOC}) = \beta$

Buna göre, $\alpha - \beta$ farkı kaç derecedir?

DDD

- A) 60 B) 65 C) 75 D) 90 E) 95

12.

Şekilde O merkezli çeyrek daire ve [AB] çaplı yarım daire gösterilmiştir.

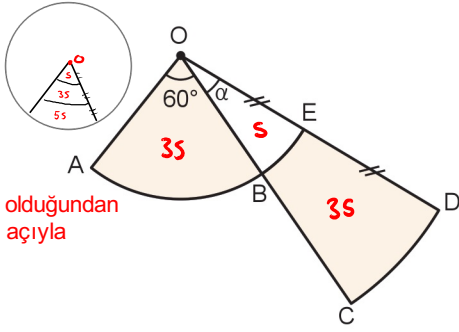
$|OB| = 4$ cm, $|OA| = x$

Boyalı bölgelerin alanları eşit olduğuna göre, x kaç cm'dir?

EEE

- A) $\sqrt{2}$ B) $\sqrt{2} + 1$ C) $3(\sqrt{2} - 1)$
 D) $2(\sqrt{3} - 1)$ E) $4(\sqrt{2} - 1)$

1.

Yarıçaplar eşit olduğundan alanlar merkez açıyla orantılıdır.

$$3S \rightarrow 60$$

$$S \rightarrow 20$$

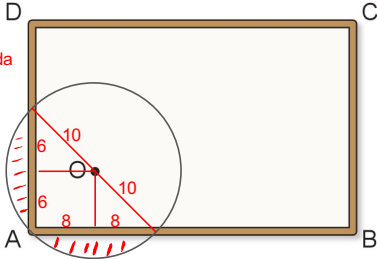
$$|OE| = |ED|, m(\widehat{AOC}) = 60^\circ, m(\widehat{COD}) = \alpha$$

Şekilde verilen O merkezli daire dilimleri için taralı alanlar eşit olduğuna göre, α kaç derecedir?

DDD

- A) 12 B) 15 C) 18 **D) 20** E) 24

2. Aşağıda ABCD dikdörtgeni biçimindeki bir sınıf tahtası gösterilmiştir.

Yarım dairenin alanından dik üçgenin alanını çıkarırsak dışarıda kalan alanı buluruz.

$$\frac{\pi \cdot 10^2 \cdot 180}{360} = 50\pi \rightarrow \text{yarım daire}$$

$$\frac{12 \cdot 16}{2} = 96 \rightarrow \text{dik üçgen}$$

$$50\pi - 96 = \text{Dışta kalan alan.}$$

Bu tahtaya merkezi O noktası olan 10 cm yarıçaplı bir daire çizilecektir. O noktasının [AB] ve [AD] kenarlarına uzaklıkları sırasıyla 6 cm ve 8 cm'dir.

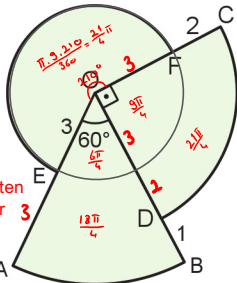
Buna göre, daire çizildiğinde dairenin kaç cm^2 lik alanı tahtanın dışına taşar?

DDD

- A) $50\pi - 84$ B) $50\pi - 90$ C) $50\pi - 92$

D) $50\pi - 96$ E) $50\pi - 100$

3.

$$210^\circ \rightarrow \frac{21}{4}\pi$$

$$90^\circ \rightarrow \frac{9}{4}\pi$$

$$60^\circ \rightarrow \frac{6}{4}\pi$$

Halkalarda benzerlikten yararlanarak parçalar bulunabilir.

Yukarıda O merkezli daire dilimleri gösterilmiştir.

$$m(\widehat{AOB}) = 60^\circ$$

$$m(\widehat{BOC}) = 90^\circ$$

$$|OE| = 3 \text{ cm}$$

$$|FC| = 2 \text{ cm}$$

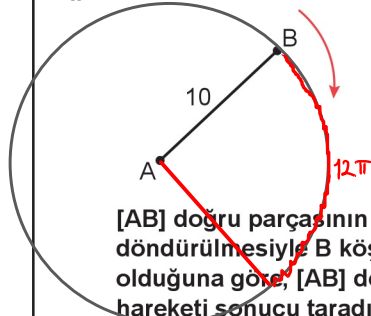
$$|DB| = 1 \text{ cm}$$

Yukarıdaki verilere göre, boyalı bölgelerin alanları toplamı kaç cm^2 dir?

CCC

- A) $\frac{25\pi}{2}$ B) 15π **C) $\frac{35\pi}{2}$** D) $\frac{39\pi}{2}$ E) 20π

4.

Şekilde $|AB| = 10$ birimdir.

$$\frac{10 \cdot 12\pi}{2} = 60\pi$$

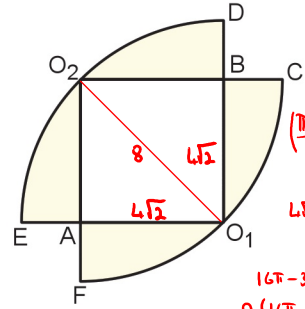
[AB] doğru parçasının A noktası etrafında ok yönünde döndürülmesiyle B köşesinin aldığı yol 12π birim olduğuna göre, [AB] doğru parçasının dönme hareketi sonucu taradığı alan kaç birimkaredir?

DDD

- A) 120π B) 90π C) 80π **D) 60π** E) 40π

Yay uzunluğu ve yarıçap biliniyorsa yay uzunluğu ile yarıçapı çarpıp ikiye bölerek daire diliminin alanını bulabiliriz.

5.

$$\left(\frac{\pi \cdot 8^2 \cdot 90}{360}\right) = 16\pi$$

Daire dilimi

$$8 \cdot 8 = 64$$

Kare

$$16\pi - 64 = \text{Bir dilimin taralı alan}$$

$$2(16\pi - 64) = 32\pi - 64 = \text{Toplam taralı alan}$$

Şekilde O_1 ve O_2 merkezli çeyrek daireler ve AO_1BO_2 karesi gösterilmiştir.

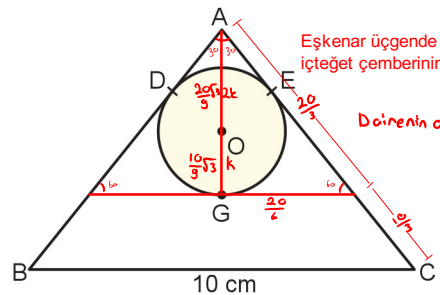
Karenin alanı 32 cm^2 olduğuna göre, boyalı bölgelerin alanları toplamı kaç cm^2 dir?

CCC

- A) $16(\pi - 1)$ B) $24(\pi - 2)$ **C) $32(\pi - 2)$**

- D) $16(2\pi - 3)$ E) $32(\pi - 1)$

6.

Eşkenar üçgende ağırlık merkezi ve içteğet çemberinin merkezi aynı noktadır.

$$\text{Dairenin alanı} = \pi \cdot \left(\frac{10}{3}\sqrt{3}\right)^2 = \frac{100}{27}\pi$$

ABC eşkenar üçgeninin ağırlık merkezi G'dir. O merkezli daire ABC eşkenar üçgenine D ve E noktalarına teğettir.

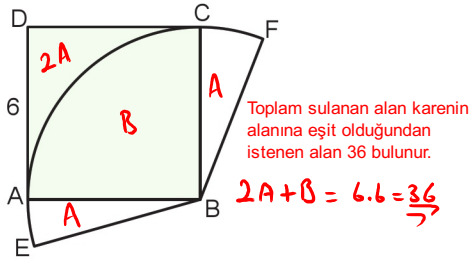
$$|BC| = 10 \text{ cm}$$

Yukarıdaki verilere göre, O merkezli dairenin alanı kaç cm^2 dir?

AAA

- A) $\frac{100\pi}{27}$ B) $\frac{11\pi}{3}$ C) 3π D) $\frac{50\pi}{27}$ E) 2π

7.

Bir kenarının uzunluğu 6 metre olan kare biçimdeki yeşil alanı sulamak için B köşesine bir fiskiye yerleştirilmiştir.

Fiskiye en fazla 6 metre uzağı sulayabilmektedir.

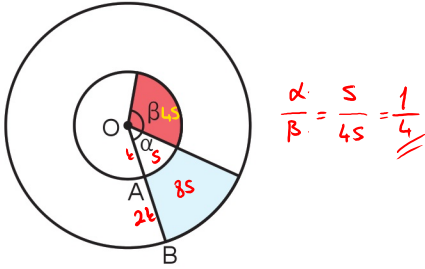
Fiskiyein ABCD karesi şeklindeki bahçenin dışında suladığı alan, bahçenin sulanmayan alanına eşit olduğuna göre, fiskiyein suladığı toplam alan kaç m² dir?

DDD

- A) $16\pi - 4$ B) 24π C) 18π D) 36 E) 18

8.

Benzerlik yardımı ile alanlar paylaşılabiliriz. Yançaplar eşit olduğundan alanlar merkez açılı orantılıdır.

Şekilde O merkezli bir depremin etkilediği alanlar gösterilmiştir. Kırmızı bölge depremden çok etkilenmiş, mavi bölge ise az etkilenmiştir.

$$|AB| = 2 \cdot |OA|$$

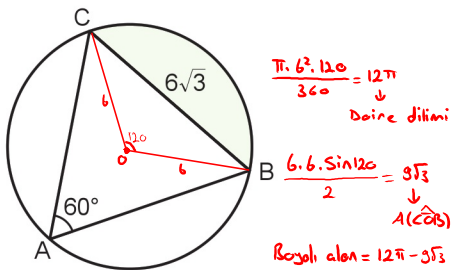
Mavi bölgenin alanı, kırmızı bölgenin alanının iki katıdır.

Buna göre, $\frac{\alpha}{\beta}$ oranı kaçtır?

EEE

- A) $\frac{3}{10}$ B) $\frac{2}{5}$ C) $\frac{4}{15}$ D) $\frac{3}{8}$ E) $\frac{1}{4}$

9.

Şekildeki dairede,

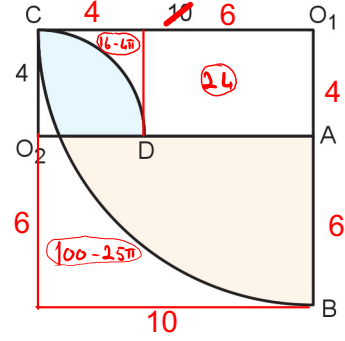
$$m(\widehat{CAB}) = 60^\circ, |BC| = 6\sqrt{3} \text{ cm'dir.}$$

Buna göre, boyalı bölgenin alanı kaç cm² dir?

CCC

- A) $6(\pi - 1)$ B) $6(2\pi - \sqrt{3})$ C) $3(4\pi - 3\sqrt{3})$ D) $12(\pi - 2)$ E) $9(\pi - \sqrt{3})$

10.

Şekilde O_1 ve O_2 merkezli çeyrek daireler ve AO_1CO_2 dikdörtgeni gösterilmiştir.

$$|CO_2| = 4 \text{ cm ve } |CO_1| = 10 \text{ cm'dir.}$$

Buna göre, boyalı bölgelerin alanları toplamı kaç cm² dir?

EEE

- A) $13\pi - 5$ B) $17\pi - 5$ C) $23\pi - 20$ D) $27\pi - 40$ E) $29\pi - 40$

$$\frac{\pi \cdot 10^2 \cdot 90}{360} = 25\pi$$

büyük daire dilimi

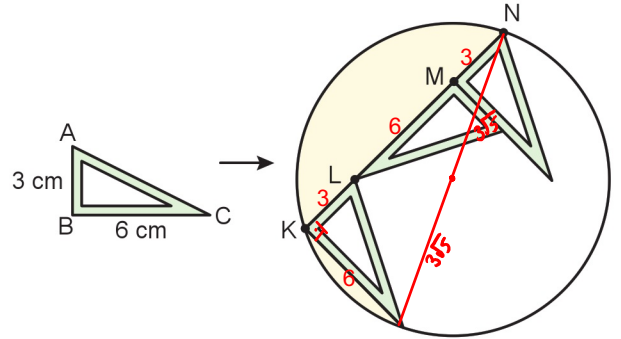
$$10 \cdot 10 = 100 \rightarrow \text{büyük karenin alanı}$$

$$\frac{\pi \cdot 4^2 \cdot 90}{360} = 4\pi \rightarrow \text{küçük daire dilimi}$$

$$4 \cdot 4 = 16 \rightarrow \text{küçük karenin alanı}$$

$$\text{Boyalı alanlar toplamı} = 100 - 2L - (16 - 4\pi) - (100 - 25\pi) = 25\pi - 40$$

11. Aşağıda özdeş üç gönye daire içine yerleştirilmiştir.

K, L, M ve N noktaları doğrusal olduğuna göre, sarı renkli bölgelerin alanları toplamı kaç cm² dir?

EEE

- A) $30\pi - 36$ B) $\frac{25\pi}{2} - 36$ C) $15\pi - 18$ D) $\frac{35\pi}{2} - 36$ E) $\frac{45\pi}{2} - 36$

Yarım dairenin alanından dik üçgenin alanını çıkartırsak taralı alanlar toplamını buluruz.

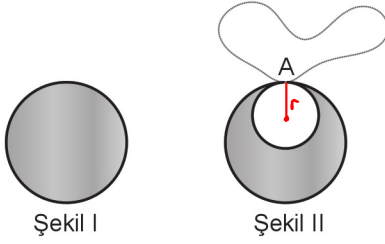
$$\frac{\pi \cdot (3\sqrt{3})^2 \cdot 180}{360} = \frac{45\pi}{2} = \text{yarım daire}$$

$$\frac{6 \cdot 12}{2} = 36 = \text{dik üçgen}$$

$$\frac{45\pi}{2} - 36 = \text{boyalı alan}$$

ACIL MATEMATİK

1.

Şekil I'deki daire biçimindeki gümüş parçadan, Şekil II'deki gibi A noktasından içten teğet olacak şekilde 4π birimkarelik dairesel bir alan kesilerek bir kolye yapılmıştır.

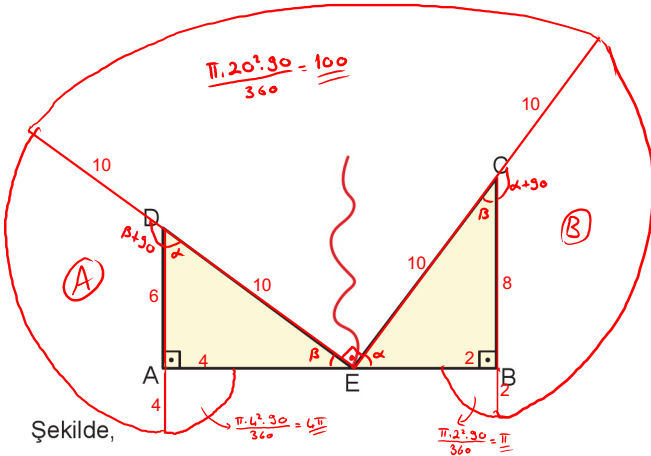
Kolyenin yüzey alanı 32π birimkare olduğuna göre, Şekil I'deki gümüş parçanın çapı kaç birimdir?

BBB

- A) 14 B) 12 C) 10 D) 8 E) 6

1. şekildedeki gümüş parçanın alanı 36π
 $\pi r^2 = 36\pi$
 $r = 6$
 $2r = 12$

2.

Şekilde,

$[DA] \perp [AB], [AD] \parallel [BC]$

$|DA| = |EB|, |AE| = |BC| = 8 \text{ cm}$

$|EC| = 10 \text{ cm}$ $A + B = \text{yarıçapı } 10 \text{ olan merkez açısı } 270 \text{ olan bir daire oluşturur.}$

$A + B = \frac{\pi \cdot 10^2 \cdot 270}{360} = 75\pi$

20 cm uzunluğundaki bir ip E noktasına sabitlendikten sonra sağa ve sola döndürülüyor.

İp üçgenlerin iç bölgesine giremediğine göre, ipin tarayacağı en büyük alan kaç cm^2 'dir?

EEE

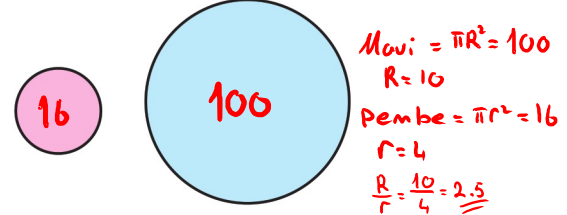
- A) 170π B) 172π C) 175π

D) 178π

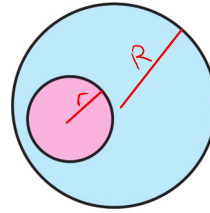
E) 180π

$100\pi + 75\pi + 4\pi + \pi = 180\pi$

3.

Şekilde pembe ve mavi renkte daire şeklindeki iki kumaş parçası gösterilmiştir. Pembe renkte olan kumaş parçası mavi olanın üzerine aşağıdaki gibi bırakılıyor.

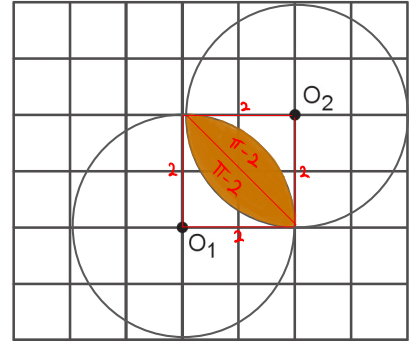
Oluşan şekilde mavi renkli dairenin %84'ü gözükmektedir.

Buna göre, mavi renkli dairenin yarıçapı pembe renkli dairenin yarıçapının kaç katıdır?

BBB

- A) 2 B) 2,5 C) 3 D) 3,2 E) 3,6

4.

Verilen şekil birim karelerden oluşmaktadır.

O_1 ve O_2 merkezli, yarıçap uzunlukları eşit ve 2 birim olan iki daire çizilecektir.

Buna göre, dairelerin kesişim bölgesinin alanı kaç birimkare olur?

BBB

- A) $2(\pi - 1)$ B) $2(\pi - 2)$ C) $3(\pi - 1)$

D) $4(\pi - 1)$

E) $4(\pi - 2)$

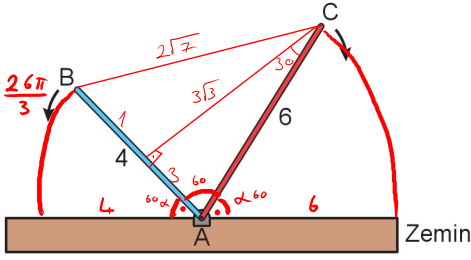
$\frac{\pi \cdot 2^2 \cdot 90}{360} = \pi \Rightarrow \text{daire dilimi}$

$\frac{2 \cdot 2}{2} = 2$ dik üçgen

$\pi - 2 = \text{bir parça}$

Boyalı alan = $2\pi - 4$

5. Aşağıda bir tahta zeminde A noktasına hareketli bir makara ile bağlı olan ve yine A noktası etrafında dönebilen iki çubuk görseli verilmiştir.

$$\frac{\pi \cdot 16 \cdot \alpha}{360} + \frac{\pi \cdot 36 \cdot \alpha}{360} = \frac{26\pi}{3}$$

$$\frac{26\pi \cdot \alpha}{180} = \frac{26\pi}{3}$$

$$\alpha = 60$$

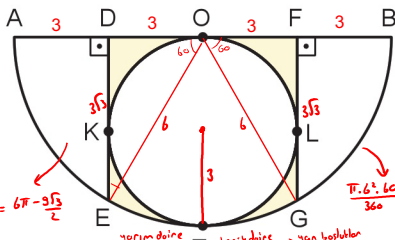
Çubukların zemin ile yaptıkları açılar eşittir. Kısa olan çubuk sola doğru ve uzun olan çubuk sağa doğru hareket ederek zemine temas ediyorlar. Bu hareket esnasında her iki çubuğun taradığı toplam alan $\frac{26\pi}{3}$ birimkaredir.

Buna göre, başlangıçta B ve C noktaları arasındaki uzaklık kaç birimdir?

BBB

- A) $\sqrt{30}$ B) $2\sqrt{7}$ C) $2\sqrt{6}$ D) $2\sqrt{5}$ E) 4

- 6.

$$\frac{\pi \cdot 6^2 \cdot 60}{360} - \frac{3 \cdot 3\sqrt{3}}{2} = 6\pi - \frac{9\sqrt{3}}{2}$$

$$\frac{\pi \cdot 6^2 \cdot 180}{360} - \pi \cdot 3^2 - (12\pi - 9\sqrt{3}) = \frac{9\sqrt{3} - 3\pi}{2}$$

Şekilde O merkezli yarım daire biçiminde bir hediye paketinin üstten görüntüsü verilmiştir. Paketin içine O ve T noktalarında pakete teğet olan ve çapı 6 birim olan daire şeklinde cam bir parça konulmuştur.

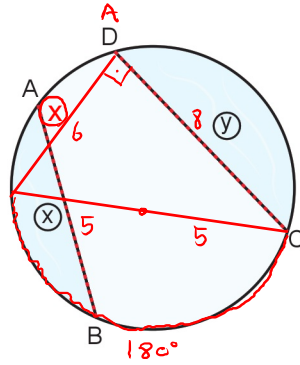
Camı sabitlemek için yarım dairenin çapına dik ve cam parçaya K ve L noktalarında teğet olan [DE] ve [FG] plastik çubukları yerleştiriliyor. Camı korumak için çubuklar arasındaki sarı renkli bölgelere süngerler yerleştiriliyor.

Buna göre, sünger yerleştirilen bölgelerin alanları toplamı kaç birimkaredir?

AAA

- A) $9\sqrt{3} - 3\pi$ B) $6\pi - 2\sqrt{3}$ C) $9\sqrt{3} + 6\pi$
D) $12 + 6\pi$ E) $18\sqrt{3} - 3\pi$

- 7.

Şekilde daire biçimindeki havuzda, A'dan B'ye ve D'den C'ye şeritler çekilerek çocukların iki şerit arasında yüzmeleri yasaklanıyor.

$$|AB| = 6 \text{ birim}, |DC| = 8 \text{ birim}$$

$$m(\widehat{AB}) + m(\widehat{DC}) = 180^\circ$$

olduğuna göre, çocukların yüzebileceği x ve y bölgelerinin yüzey alanları toplamı kaç birimkaredir?

BBB

- A) $\frac{25\pi}{3} - 12$ B) $\frac{25\pi}{2} - 24$ C) $\frac{50\pi}{3} - 6\sqrt{3}$
D) $75\pi - 48$ E) 20π

$$x + y = \frac{\pi \cdot 5^2 \cdot 180}{2} - \frac{6 \cdot 8}{2} = \frac{25\pi}{2} - 24$$

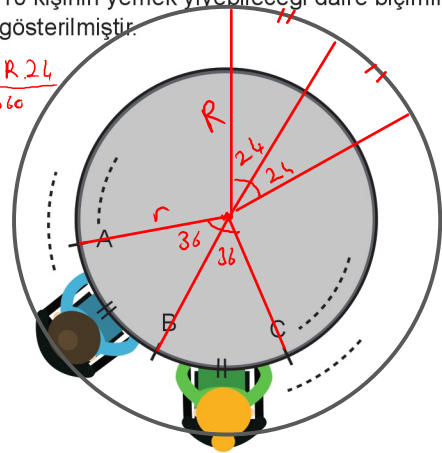
8. Aşağıda 10 kişinin yemek yiyebileceği daire biçimindeki bir sofranın gösterilmiştir.

$$\frac{2\pi \cdot r \cdot 36}{360} = \frac{2\pi \cdot R \cdot 24}{360}$$

$$36r = 24R$$

$$\frac{R}{r} = \frac{3}{2}$$

$$\frac{\pi \cdot 3^2}{\pi \cdot 2^2} = \frac{9}{4}$$

10 kişi daire şeklinde sofraya eşit aralıklarla oturmaktadır. Bu aileye misafir olarak beş kişi geldikten sonra toplam onbeş kişinin aynı rahatlıkta oturabilmesi için daire şeklinde daha büyük bir sofranın getiriliyor. Yeni sofrada komşu iki kişi arasındaki aralıklar bir önceki sofraya eşittir.

Buna göre, iki sofranın alanları oranı kaç olabilir?

BBB

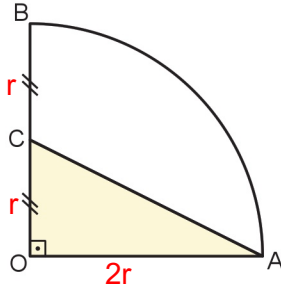
- A) $\frac{4}{25}$ B) $\frac{4}{9}$ C) $\frac{3}{2}$ D) $\frac{16}{81}$ E) $\frac{9}{16}$

1.

$$\frac{r \cdot 2r}{2} = 25$$

$$r = 5$$

Yarıçap $2r = 10$ br bulunur.

O merkezli çeyrek çemberde,

$$|OC| = |CB|$$

$$A(\widehat{OCA}) = 25 \text{ cm}^2 \text{ dir.}$$

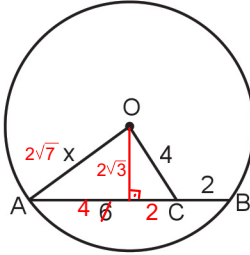
Buna göre, çemberin yarıçapı kaç cm'dir?

EEE

- A) 5 B) 6 C) 8 D) 9

E) 10

2.

O merkezli çember,

$$C \in [AB]$$

$$|BC| = 2 \text{ cm, } |AC| = 6 \text{ cm}$$

$$|OC| = 4 \text{ cm, } |AO| = x$$

Yukarıdaki verilere göre, x kaç cm'dir?

DDD

- A) $3\sqrt{2}$ B) $2\sqrt{5}$ C) $\sqrt{21}$ D) $2\sqrt{7}$ E) $\sqrt{30}$

3.

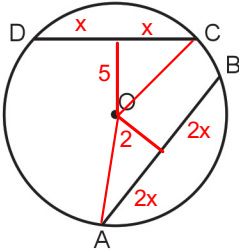
$$x^2 + 25 = r^2$$

$$(2x)^2 + 4 = r^2$$

$$x^2 + 25 = (2x)^2 + 4$$

$$x = \sqrt{7}$$

$$|DC| = 2\sqrt{7}$$

O noktası çemberin merkezi,

$$|AB| = 2 \cdot |DC| \text{ dir.}$$

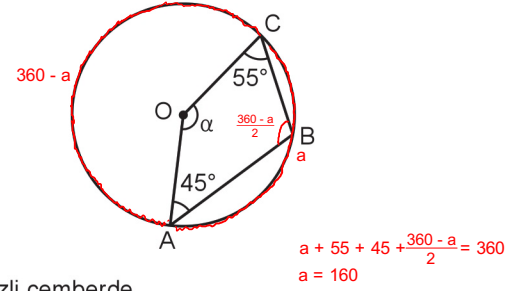
O noktasının [DC] ve [AB]'ye uzaklıkları sırasıyla 5 cm ve 2 cm'dir.

Buna göre, |DC| kaç cm'dir?

CCC

- A) $2\sqrt{5}$ B) $2\sqrt{6}$ C) $2\sqrt{7}$ D) $4\sqrt{2}$ E) $4\sqrt{3}$

4.

O merkezli çemberde,

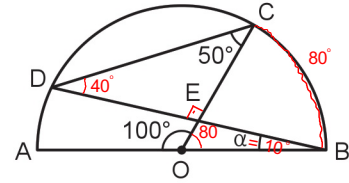
$$m(\widehat{OCB}) = 55^\circ, m(\widehat{OAB}) = 45^\circ, m(\widehat{AOC}) = \alpha$$

Buna göre, α kaç derecedir?

EEE

- A) 140 B) 145 C) 150 D) 155 E) 160

5.

O noktası, [AB] çaplı yarım çemberin merkezidir.

$$OC \cap DB = \{E\}$$

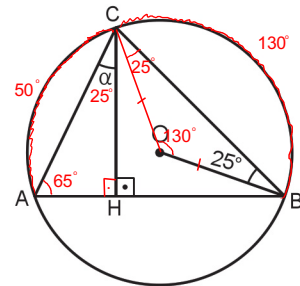
$$m(\widehat{DCO}) = 50^\circ, m(\widehat{AOC}) = 100^\circ, m(\widehat{ABD}) = \alpha$$

Buna göre, α kaç derecedir?

AAA

- A) 10 B) 15 C) 20 D) 25 E) 30

6.

O merkezli çemberde,

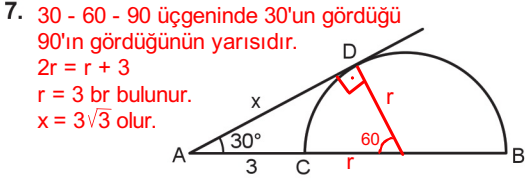
$$CH \perp AB$$

$$m(\widehat{OBC}) = 25^\circ, m(\widehat{ACH}) = \alpha \text{ dir.}$$

Buna göre, α kaç derecedir?

CCC

- A) 15 B) 20 C) 25 D) 35 E) 50

[BC] çaplı yarım çember,

$$m(\widehat{DAB}) = 30^\circ$$

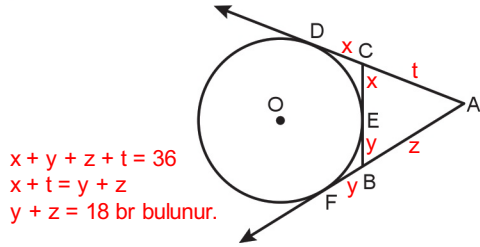
$$|AC| = 3 \text{ cm}, |AD| = x$$

D noktası teğet değme noktası olduğuna göre, x kaç cm'dir?

EEE

- A) $2\sqrt{3}$ B) $\sqrt{15}$ C) $3\sqrt{2}$ D) $2\sqrt{5}$ **E) $3\sqrt{3}$**

8.

O merkezli çember, ABC üçgeninin dış teğet çemberidir.
 D, E ve F noktaları teğet değme noktalarıdır.

$$\text{Çevre}(\widehat{ABC}) = 36 \text{ cm'dir.}$$

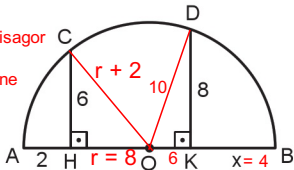
Buna göre, |AF| kaç cm'dir?

CCC

- A) 12 B) 16 **C) 18** D) 20 E) 24

9.

Oluşan CHO dik üçgeninde pisagor uygulayarak $r = 8$ bulunur.
 Bulduğumuz r değerini yerlerine yazarsak $x = 4$ br olur.

O merkezli yarım çemberde [AB] çemberin çapı,

$$CH \perp AB, CH \parallel DK$$

$$|AH| = 2 \text{ cm}, |CH| = 6 \text{ cm}$$

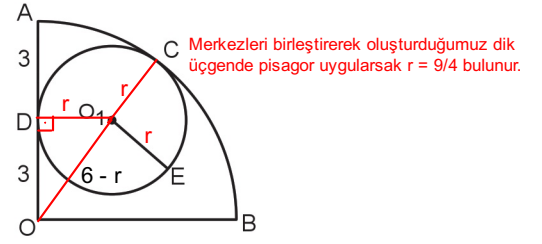
$$|DK| = 8 \text{ cm}, |KB| = x$$

Yukarıdaki verilere göre, x kaç cm'dir?

BBB

- A) 3 **B) 4** C) $\frac{9}{2}$ D) 5 E) $\frac{11}{2}$

10.

Şekilde O_1 merkezli çember ve O merkezli çeyrek çember verilmiştir. C ve D noktaları teğet noktalarıdır.

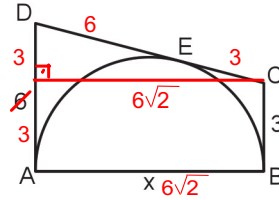
$$|O_1E| = r, |AD| = |OD| = 3 \text{ cm}$$

Yukarıdaki verilere göre, r kaç cm'dir?

DDD

- A) $\frac{7}{2}$ B) 3 C) $\frac{11}{5}$ **D) $\frac{9}{4}$** E) 2

11.

[AB] çaplı yarım çemberde E, A ve B teğet değme noktalarıdır.

$$|BC| = 3 \text{ cm}, |AD| = 6 \text{ cm}$$

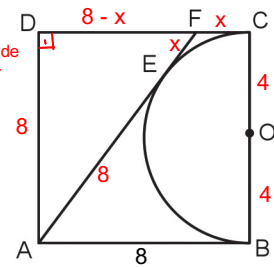
Yukarıdaki verilere göre, |AB| = x kaç cm'dir?

CCC

- A) $4\sqrt{2}$ B) $4\sqrt{3}$ **C) $6\sqrt{2}$** D) $5\sqrt{3}$ E) $4\sqrt{5}$

12.

Uzunlukları yerleştirdiğimizde FDA dik üçgeninde pisagor uygularsak $x = 2$ bulunur.
 $|DF| = 6$ br olur.

ABCD bir kare ve [AF], O merkezli çembere E noktasında teğettir.

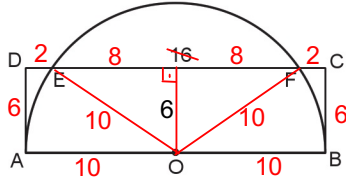
$$|AB| = 8 \text{ cm}$$

olduğuna göre, |DF| kaç cm'dir?

AAA

- A) 6** B) 7 C) $5\sqrt{2}$ D) $\sqrt{55}$ E) $2\sqrt{15}$

1.

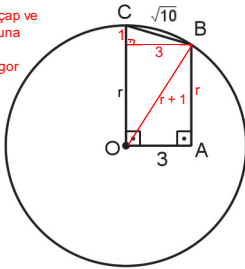

O merkezli yarı çemberde [AB] çap, ABCD dikdörtgendir.
|BC| = 6 cm. |EF| = 16 cm'dir.

- Buna göre, A(ABCD) kaç cm^2 'dir?
ccc A) 108 B) 118 C) 120 D) 126 E) 132
A(ABCD) = 20 . 6 = 120

2.

Merkezden B noktasına yarıçap ve B noktasından |OC| doğrusuna dik çizersek oluşan dik üçgenlerde pisagor uygulayıp $r = 4$ bulunuz. Çap = $2r = 10$ olur.

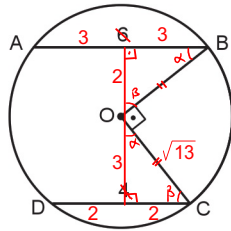

O merkezli çember, OABC dik yamuk,
 $OC \parallel AB$, $AB \perp OA$
 $|CB| = \sqrt{10}$ cm, $|OA| = 3$ cm

- Buna göre, çemberin çapı kaç cm'dir?
ccc A) 6 B) 8 C) 10 D) 12 E) 14

3.

[AB] girişinden [DC] girişine merkezden geçecek bir şekilde dik çizersek girişler iki eşit parçaya bölünür ve dik üçgenler meydana gelir. Oluşan dik üçgenlere açılar yazarak eş üçgenler elde ederiz. Dik üçgenlerde pisagor uygularsak yarıçap $\sqrt{13}$ bulunur.

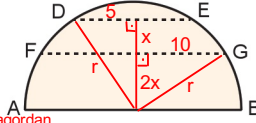

O merkezli çemberde,
 $OB \perp OC$, $AB \parallel DC$
 $|AB| = 6$ cm, $|DC| = 4$ cm'dir.

- Buna göre, çemberin yarıçapı kaç cm'dir?
ccc A) $\sqrt{10}$ B) $2\sqrt{3}$ C) $\sqrt{13}$ D) $\sqrt{15}$ E) $3\sqrt{2}$

4.

$25 + (3x)^2 = r^2$
 $100 + (2x)^2 = r^2$
 $25 + 9x^2 = 100 + 4x^2$
 $75 = 5x^2$
 $x = 15$ bulunur.
x yerine $\sqrt{15}$ yazarsak pisagordan yarıçap $4\sqrt{10}$ çap $8\sqrt{10}$ olur.

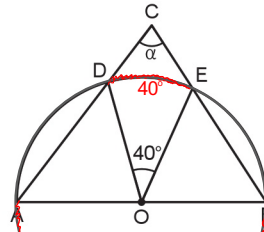
Şekilde [AB] çaplı yarı daire şeklindeki karton, önce [DE] sonra [FG] boyunca çapa paralel biçimde kesiliyor. [DE]'nin [FG]'ye uzaklığı [FG]'nin [AB]'ye uzaklığının yarısıdır.

|DE| = 10 cm ve |FG| = 20 cm

olduğuna göre, |AB| kaç cm'dir?

- EEE A) 12 B) 13 C) 14 D) $4\sqrt{10}$ E) $8\sqrt{10}$

5.

$$a = \frac{180^\circ - 40^\circ}{2} = 70^\circ$$

O noktası [AB] çaplı çemberin merkezidir.

ABC üçgen,

$$m(\widehat{DOE}) = 40^\circ, m(\widehat{AOB}) = \alpha$$

Buna göre, α kaç derecedir?

- DDD A) 55 B) 60 C) 65 D) 70 E) 75

6.

$$30^\circ = \frac{80^\circ - x}{2}$$

$x = 20^\circ$ bulunur.
a açısı 20° 'lik yayı gördüğünden $a = 10$ olur.

Yukarıda verilen çemberde,

$$m(\widehat{ABC}) = 40^\circ, m(\widehat{ADC}) = 30^\circ$$

Buna göre, $m(\widehat{ECD}) = \alpha$ kaç derecedir?

- BBB A) 5 B) 10 C) 15 D) 20 E) 25

1. C

2. C

3. C

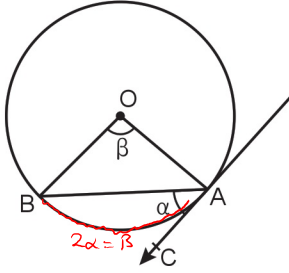
138

4. E

5. D

6. B

7.

O merkezli çemberde AC doğrusu çembere A noktasında teğettir.

$$m(\widehat{BOA}) = \beta, \quad m(\widehat{BAC}) = \alpha \text{ dir.}$$

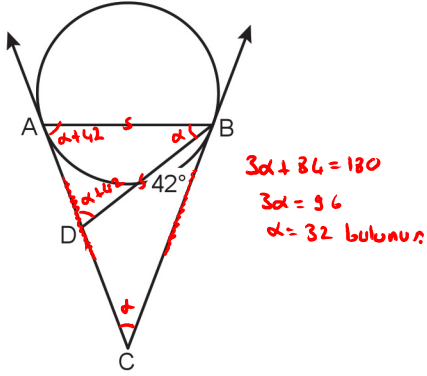
$$\alpha + \beta = 132^\circ \quad \alpha = 44 \quad \beta = 88 \quad \beta - \alpha = 44$$

olduğuna göre, $\beta - \alpha$ farkı kaç derecedir?

DDD

- A) 27 B) 30 C) 39 **D) 44** E) 56

8.

CA ve CB doğruları çembere sırasıyla A ve B noktalarında teğet,

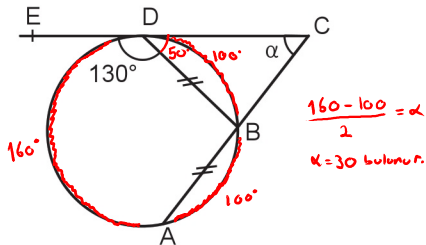
$$|AB| = |DB| \text{ ve } m(\widehat{DBC}) = 42^\circ \text{ dir.}$$

Buna göre, $m(\widehat{ABD})$ kaç derecedir?

CCC

- A) 28 B) 30 **C) 32** D) 34 E) 36

9.

CE doğrusu çembere D noktasında teğet,

$$|DB| = |BA|$$

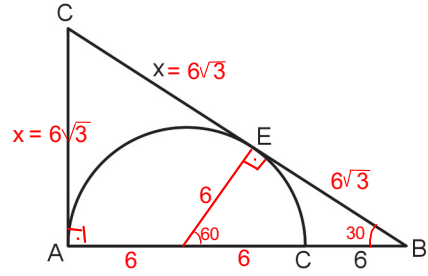
$$m(\widehat{EDB}) = 130^\circ, \quad m(\widehat{ECA}) = \alpha \text{ dir.}$$

Buna göre, α kaç derecedir?

CCC

- A) 20 B) 25 **C) 30** D) 35 E) 40

10.

Yarıçapının uzunluğu 6 cm olan [AD] çaplı yarı çember, ABC üçgenine A ve E noktalarında teğettir.

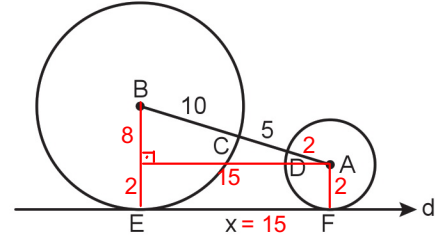
$$|DB| = 6 \text{ cm, } |CE| = x$$

Buna göre, x kaç cm'dir?

EEE

- A) $3\sqrt{3}$ B) $4\sqrt{3}$ C) $5\sqrt{2}$ D) $6\sqrt{2}$ **E) $6\sqrt{3}$**

11.

A ve B merkezli çemberler d doğrusuna E ve F noktalarında teğettir.

$$|BC| = 2 \cdot |CD| = 10 \text{ cm}$$

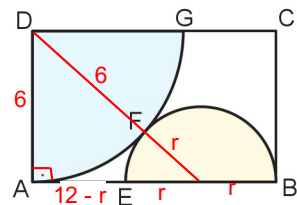
$$|AD| = 2 \text{ cm, } |EF| = x$$

Yukarıdaki verilere göre, x kaç cm'dir?

DDD

- A) 12 B) 13 C) 14 **D) 15** E) 16

12.

Şekildeki ABCD dikdörtgeninde D merkezli çeyrek çember ile [EB] çaplı yarı çember F noktasında teğettir.

$$|AB| = 12 \text{ cm, } |AD| = 6 \text{ cm}$$

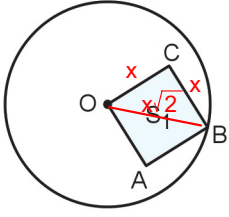
Buna göre, $|AE| = x$ kaç cm'dir?

CCC

- A) 2 B) 3 **C) 4** D) 5 E) 6

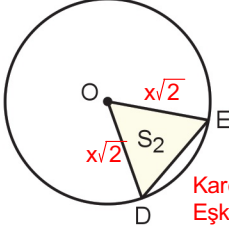
Oluşan dik üçgenlerde pisagor uygularsak $r = 8$ br bulunur. r yerine 8 yazarsak $x = 4$ olur.

1.

Şekilde verilen özdeş çemberlerin içine bir köşesi çemberin merkezi ile çakışacak şekilde bir kare ve bir eşkenar üçgen yerleştirilmiştir.

Karenin alanı $S_1 \text{ cm}^2$ ve eşkenar üçgenin alanı $S_2 \text{ cm}^2$ 'dir.

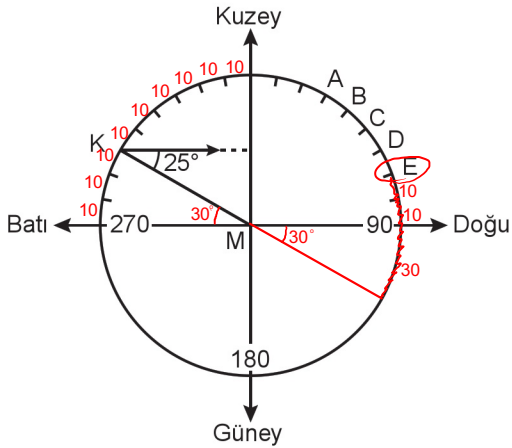
Karenin alanı = $x \cdot x = x^2$
 Eşkenar üçgenin alanı = $\frac{(x\sqrt{2})^2 \sqrt{3}}{4} = \frac{2x^2 \sqrt{3}}{4}$

Buna göre, $\frac{S_1}{S_2}$ oranı kaçtır?

BBB

- A) $\frac{1}{\sqrt{3}}$ B) $\frac{2}{\sqrt{3}}$ C) $\sqrt{3}$ D) 2 E) $\frac{4}{\sqrt{3}}$

2.

Yukarıda verilen çember biçimindeki pusula örneğinde M noktası merkezdir. M'den K'ya giden bir hareketli K'dan 25° 'lik açı yaparak ayrılmaktadır. Çemberin üst kısmındaki bölmeler arası mesafeler eşittir.

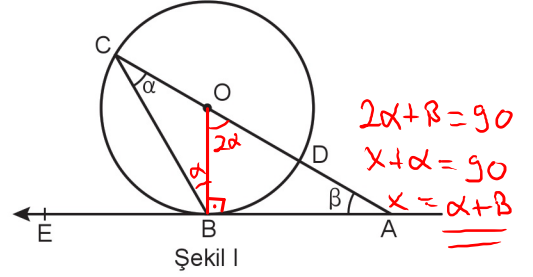
Buna göre, hareketlinin varacağı nokta aşağıdakilerden hangisidir?

EEE

- A) A B) B C) C D) D E) E

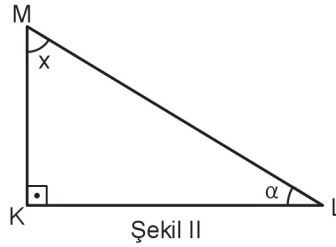
Çevre açısı gördüğün yayın yarısı kadar olduğundan 25° 'lik çevre açısı 50° 'lik yay görmeli. Bu bilgilerle hareketli E noktasına ulaşır.

3.

[CD] çaplı O merkezli çemberde, AE doğrusu çembere B noktasında teğettir.

$m(\widehat{BCA}) = \alpha$, $m(\widehat{CAB}) = \beta$ 'dir.

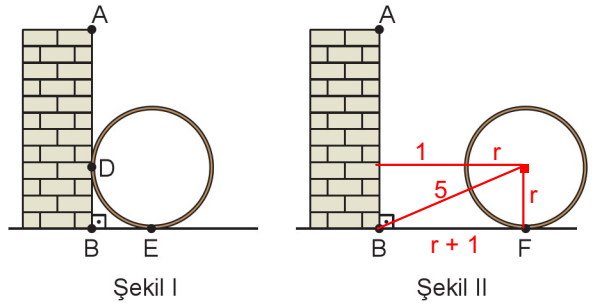
LKM dik üçgeninde,
 $MK \perp KL$
 $m(\widehat{KLM}) = \alpha$
 $m(\widehat{KML}) = x$

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi kesinlikle x açısına eşittir?

DDD

- A) α B) β C) $\beta - \alpha$ D) $\alpha + \beta$ E) 2α

4.

Şekil I'de AB duvarına D ve zemine E noktasında teğet olan çember biçimindeki bir kasnak görülüyor. Aynı kasnak Şekil II'deki gibi F noktasına getirilirse, kasnağın duvara en kısa uzaklığı 1 birim, kasnağın merkezinin B noktasına uzaklığı 5 birim olmaktadır.

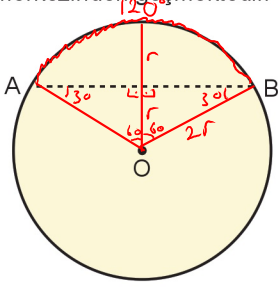
[AB] \perp [BE] ve F noktası teğet noktası olduğuna göre, kasnağın çapı kaç birimdir?

DDD

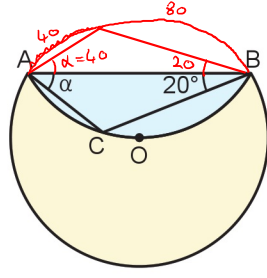
- A) 3 B) 4 C) 5 D) 6 E) 8

Oluşan dik üçgende pisagor uygulanırsa $r = 3$ br olur. Çap = $2r = 6$ br bulunur.

5. Şekil 1'deki O merkezli daire Şekil 2'deki gibi AB kirişi boyunca katlandığında katlanan kısmın dairenin merkezinden geçmektedir.

Şekil 1

Şekil 2

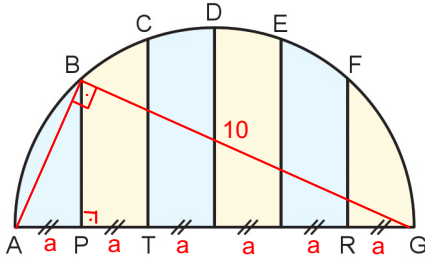
$$m(\widehat{ABC}) = 20^\circ, m(\widehat{BAC}) = \alpha$$

Buna göre, α kaç derecedir?

EEE

- A) 20 B) 25 C) 30 D) 35 E) 40

6.

Şekilde [AG] çaplı yarı çember şeklindeki pencerenin [AG] çapına dik olacak şekilde eşit aralıklarla parmaklıklar takılmıştır.

$$|BG| = 10 \text{ birim}$$

olduğuna göre, pencerenin yarıçapı kaç birimdir?

DDD

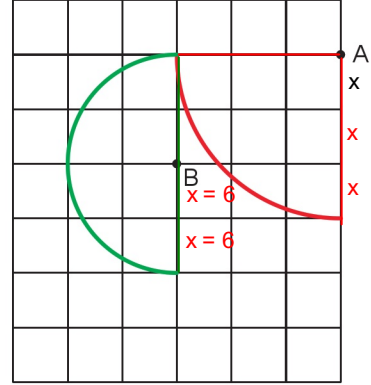
- A) 4 B) 5 C) $3\sqrt{3}$ D) $\sqrt{30}$ E) 6

Çapı gören çevre açı diktir.

Oluşan dik üçgende öklid teoremi uygularsak $a = \sqrt{30}/3$ bulunur.

Yarıçap $3a$ olduğundan $\sqrt{30}$ bulunur.

7. Aşağıda verilen şekil özdeş karelerden oluşmuştur.

$$\frac{2 \cdot \pi \cdot 3x \cdot 30}{360} = 9\pi$$

$$x = 6 \text{ bulunur.}$$

$$\frac{2 \cdot \pi \cdot 2 \cdot 6 \cdot 90}{360} = 12\pi$$

A noktası çeyrek çember yayının, B noktası yarı çemberin merkezidir.

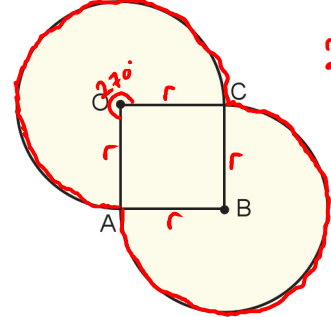
Kırmızı renkli yayın uzunluğu 9π cm'dir.

Buna göre, yeşil renkli yayın uzunluğu kaç cm'dir?

DDD

- A) 8π B) 9π C) 10π D) 12π E) 16π

8.

$$2 \left(\frac{2 \cdot \pi \cdot r \cdot 270}{360} \right) = 15\pi$$

$$r = 5$$

$$A(ABCO) = 5 \cdot 5 = 25$$

Şekilde OABC bir kare, O ve B noktaları çember yaylarının merkezleridir.

Boyalı bölgenin çevre uzunluğu 15π cm'dir.

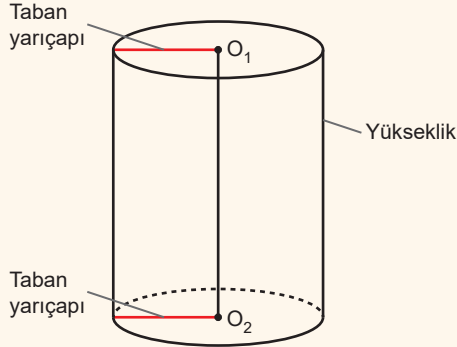
Buna göre, $A(ABCO)$ kaç cm^2 'dir?

DDD

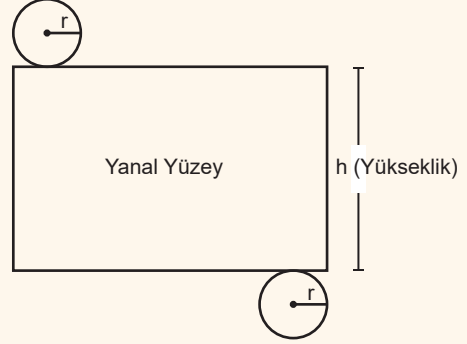
- A) 4 B) 9 C) 16 D) 25 E) 36

Dik Dairesel Silindir Kavramı

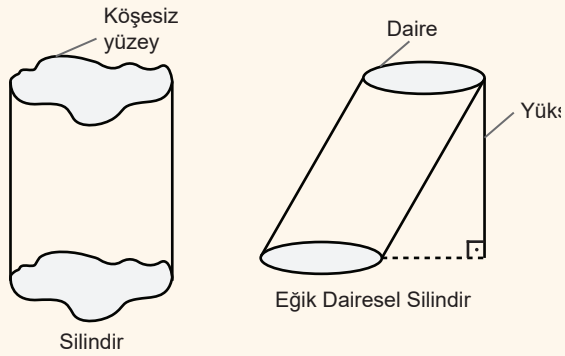
- Tabanı daire olan prizmaya dairesel silindir denir.
- Ana doğrusu tabanlara dik olan dairesel silindire dik dairesel silindir denir.

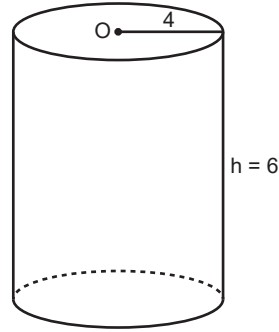
Yüzey Alan Hesabı

Taban Alanlar Toplamı: $2 \cdot \pi r^2$
 Yanal Yüzey Alanı: $2\pi r \cdot h$
 Silindirin Alanı: $2\pi r^2 + 2\pi r h$

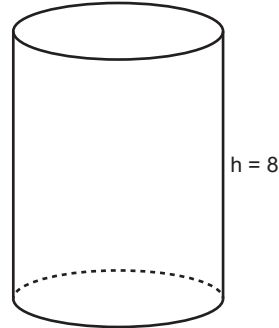
1.

$2\pi r h = 2 \cdot \pi \cdot 4 \cdot 6$
 $= 48\pi$

Yukarıdaki dik silindirin yanal alanını bulunuz.

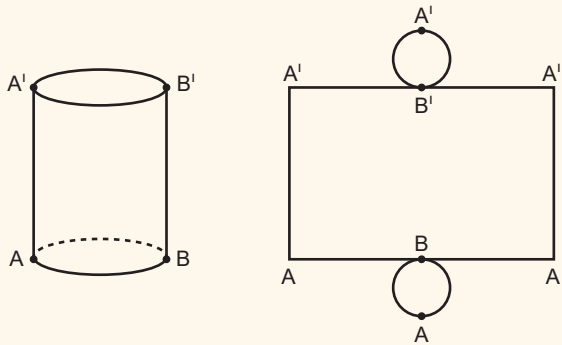
2.

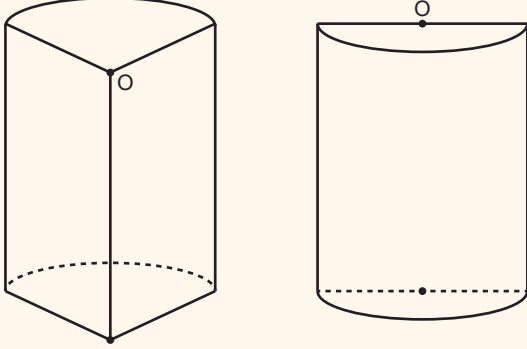
$2\pi r h = 80\pi$
 $2\pi r \cdot 8 = 80\pi$
 $r = 5$
 $\pi r^2 = 25\pi$

Yukarıdaki dik silindirin yanal alanı 80π birimkare olduğuna göre, taban alanını bulunuz.

Dik Dairesel Silindirin Açınımı

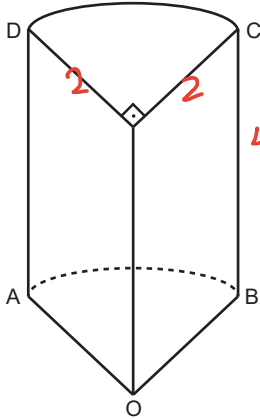

Kesik Dik Silindirin Alanı

Bir dik silindirin kesiti verildiğinde oluşan yüzeylerin toplam alanı hesaplanır.

1. Aşağıda bir dik dairesel silindirin dörtte biri verilmiştir.

$|OA| = 2$ birim

$|BC| = 4$ birim

$|\widehat{CD}| = \frac{2\pi \cdot 2}{4} = \pi$

Taban Gevresi = $4 + \pi$

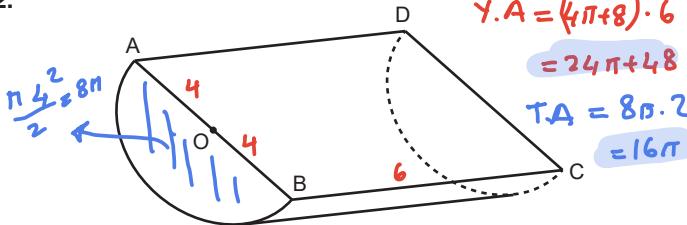
Y.A = $(4 + \pi) \cdot 4$

= $4\pi + 16$

ACİL MATEMATİK

Buna göre, bu cismin yanal alanı kaç birimkaredir?

- 2.

$|\widehat{AB}| = \frac{2\pi \cdot 4}{2} = 4\pi$

Taban Gevresi = $4\pi + 8$

Y.A = $(4\pi + 8) \cdot 6$

= $24\pi + 48$

T.A = $8\pi \cdot 2$

= 16π

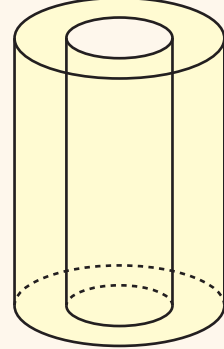
$|OA| = 4$ birim, $|BC| = 6$ birim

$24\pi + 48 + 16\pi$

= $40\pi + 48$

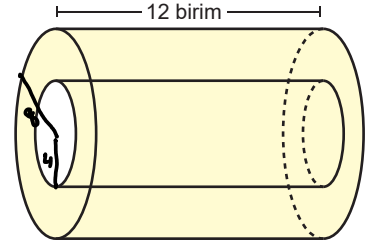
Buna göre, bu cismin yüzey alanı kaç birimkaredir?

İçerisinden Dik Dairesel Silindir Çıkarılan
Dik Dairesel Silindirin Alanı

Tabanları birer daire halkası olan bu cismin iç kısmında küçük silindirin, dış kısmında büyük silindirin yanal alanı hesaplanmalıdır.

1. Yarıçapı 8 birim olan dolu bir silindirin içinden yarıçapı 4 birim olan bir silindirin çıkarılmış biçimi aşağıda verilmiştir.

Buna göre, oluşan bu cismin yüzey alanı kaç birimkaredir?

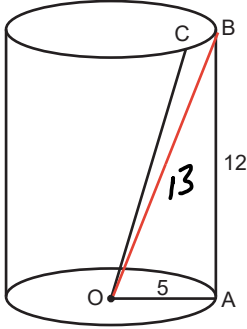
Taban Halkasının Alanı : $\pi(8^2 - 4^2) = 48\pi$

iç yanal alan : $2\pi \cdot 4 \cdot 12 = 96\pi$

Dış " " : $2\pi \cdot 8 \cdot 12 = 192\pi$

Yüzey Alan = $2 \cdot 48\pi + 96\pi + 192\pi$
= 384π

1.

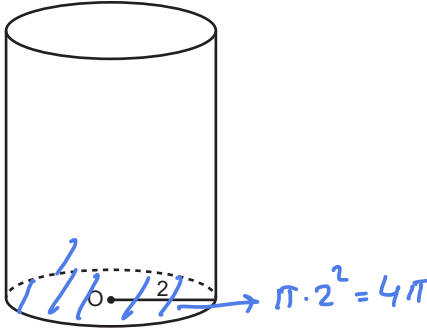

Yukarıda silindirin taban yarıçapı 5 birim ve yüksekliği 12 birimdir.

Buna göre, $|OC|$ kaç birimdir?

$$|OC| = |OB| = 13$$

2.

Dik silindirin alanı $80\pi \text{ cm}^2$ olduğuna göre, yüksekliği kaç cm'dir?

$$\text{Yanal Alan} = 80\pi - 2 \cdot 4\pi = 72\pi$$

$$2\pi \cdot 2 \cdot h = 72\pi$$

$$h = 18$$

3. Bir kenarı 6 birim olan bir kare kıvrılarak bir dik dairesel silindir yapılıyor.

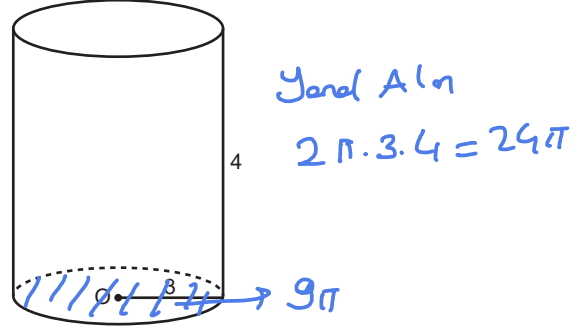
Buna göre, bu silindirin taban yarıçapı en fazla kaç birimdir?

$$2\pi r = 6$$

$$r = \frac{3}{\pi}$$

4. Şekildeki silindirin taban yarıçapı 3 birim ve yüksekliği 4 birimdir.

Buna göre, silindirin alanı kaç birimkaredir?

$$24\pi + 2 \cdot 9\pi = 42\pi$$

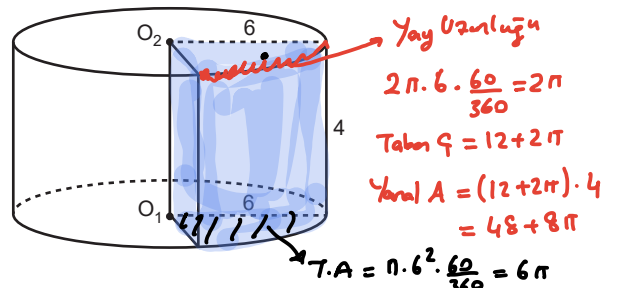
5. Taban yarıçapı 4 birim olan bir dik dairesel silindirin yanıl alanı 64π birimkaredir.

Buna göre, bu silindirin alanını bulunuz.

$$\text{Taban alan} = 16\pi$$

$$S.A = 2 \cdot 16\pi + 64\pi = 96\pi$$

6. Şekildeki yarıçapı 6 birim ve yüksekliği 4 birim olan dik dairesel silindirin merkez açısı 60° olan dilimi kesiliyor.

Buna göre, kesilen parçanın alanını bulunuz.

$$48 + 8\pi + 2 \cdot 6\pi = 20\pi + 48$$

1. Bir dik dairesel silindirin yarıçap uzunluğu %100 oranında artırılıp yüksekliği %50 oranında azaltılıyor.

Buna göre, silindirin yanal alanındaki değişim nasıl olur?

E

Önce Sonra

r $2r$

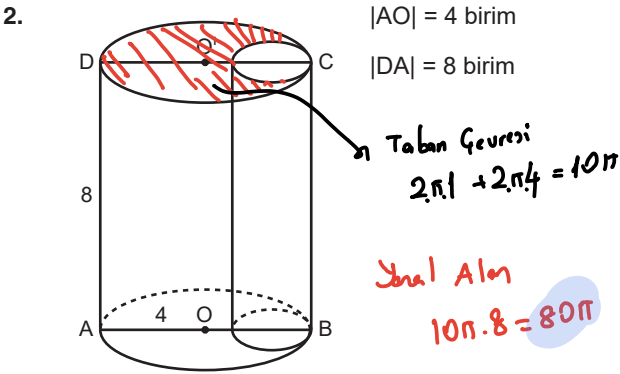
h $\frac{h}{2}$

Y.A $2\pi rh$ $2\pi \cdot 2r \cdot \frac{h}{2}$

\downarrow \downarrow

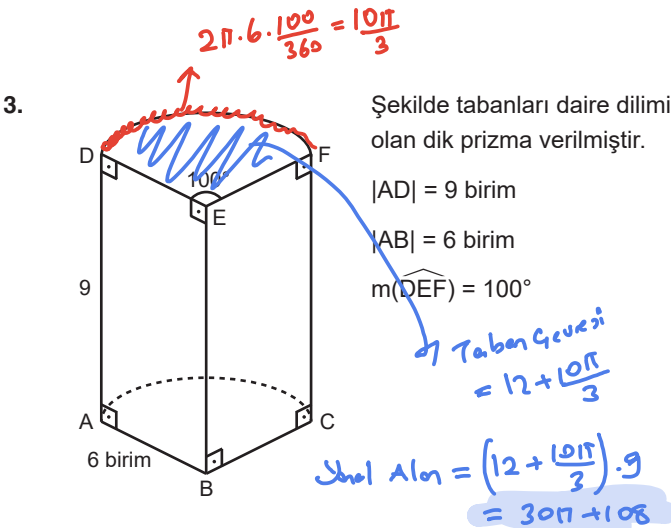
$2\pi rh$ $2\pi rh$

Değişim ?

Buna göre, silindire eş yükseklikte ve yarıçapı 1 birim olan küçük silindir çıkarılırsa kalan kısmın yanal alanı kaç birimkaredir?

- E
- A) 40π B) 50π C) 60π D) 70π E) 80π

Buna göre, prizmanın yanal alanı kaç birimkaredir?

- C
- A) 30π B) $30\pi + 54$ C) $30\pi + 108$
D) $60\pi + 54$ E) $60\pi + 108$

4. Taban alanı $16\pi \text{ cm}^2$ olan dik silindirin yanal alanı $40\pi \text{ cm}^2$ dir.

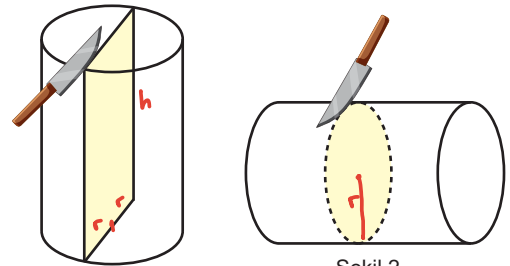
$\pi r^2 = 16\pi$, $r = 4$

Buna göre, silindirin yüksekliği kaç cm'dir?

D

$2\pi rh = 40\pi$
 $2\pi \cdot 4 \cdot h = 40\pi$, $h = 5$

5. Dik silindir biçimindeki bir kalıp peynir Şekil 1 ya da Şekil 2'deki gibi kesilerek iki eş parça elde edilecektir. Kesime işlemi yere dik biçimde yapılacaktır.

Şekil 1

Şekil 2

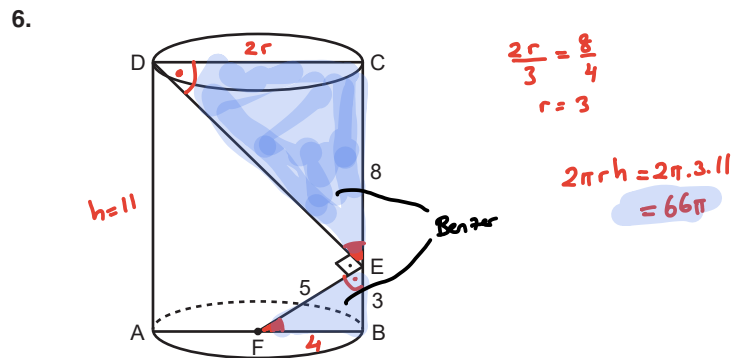
$a = 2r \cdot h$

$b = \pi r^2$

$a = 2b \rightarrow 2rh = 2 \cdot \pi r^2$
 $\frac{h}{r} = \pi$

$a = 2b$ olduğuna göre, başlangıçtaki bir kalıp peynirin yüksekliği taban yarıçapının kaç katına eşittir?

- C
- A) 1 B) 2 C) π D) $\frac{\pi}{2}$ E) 2π

Yukarıdaki dik silindirde $[AB]$ ve $[DC]$ taban çapları,

$[CE] \perp [EF]$

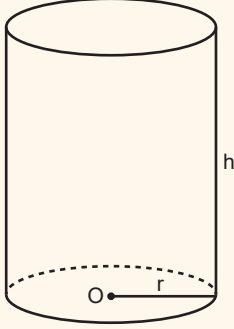
$|EB| = 3$ birim, $|EF| = 5$ birim, $|CE| = 8$ birim

Buna göre, silindirin yanal alanı kaç birimkaredir?

- D
- A) 33π B) 44π C) 55π D) 66π E) 88π

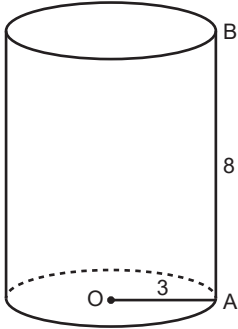
Dik Dairesel Silindirin Hacmi

Taban yarıçapı r birim ve yüksekliği h birim olan dik dairesel silindirin hacmi taban alanı ile yüksekliğin çarpımı ile hesaplanır.

$$\text{Hacim (V)} = \pi r^2 \cdot h$$

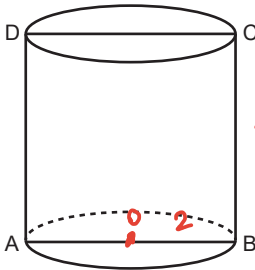
1.

$$\begin{aligned} \pi r^2 h &= \pi \cdot 3^2 \cdot 8 \\ &= 72\pi \end{aligned}$$

Buna göre, dik dairesel silindirin hacmini bulunuz.

2.

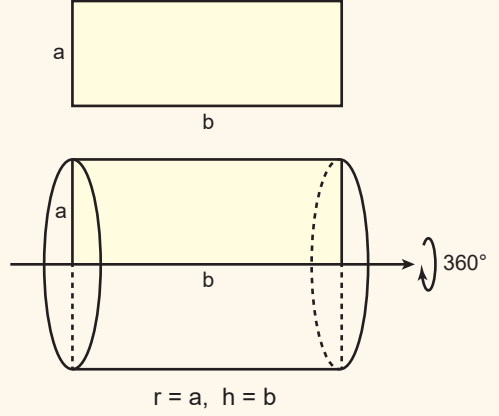

$$\begin{aligned} a^2 &= 16 \\ a &= 4 \\ \pi \cdot 2^2 \cdot 4 &= 16\pi \end{aligned}$$

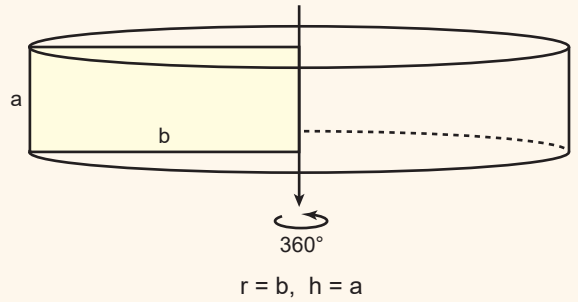
ABCD karesinin alanı 16 birimkare olduğuna göre, dik dairesel silindirin hacmini bulunuz.

Dönel Silindir ve Hacmi

Bir dikdörtgenin herhangi bir kenarı etrafında 360° döndürülmesi ile oluşan silindire dairesel silindir denir.

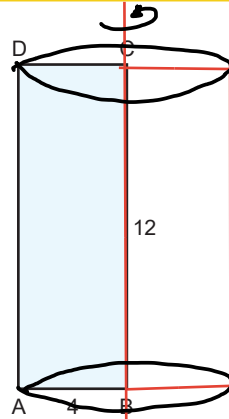

$$r = a, h = b$$

$$r = b, h = a$$

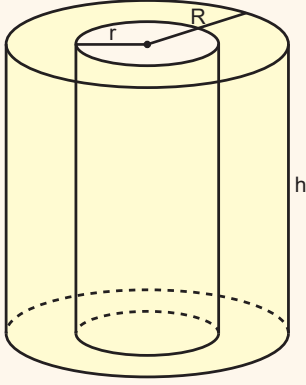
1.

$$\begin{aligned} r &= 4 \\ h &= 12 \\ \pi \cdot 4^2 \cdot 12 &= 192\pi \end{aligned}$$

ABCD dikdörtgeninin [BC] kenarı etrafında 360° döndürülmesi ile oluşacak dönel silindirin hacmini bulunuz.

İçerisinden Dik Dairesel Silindir Çıkarılan
Dik Dairesel Silindirin Hacmi

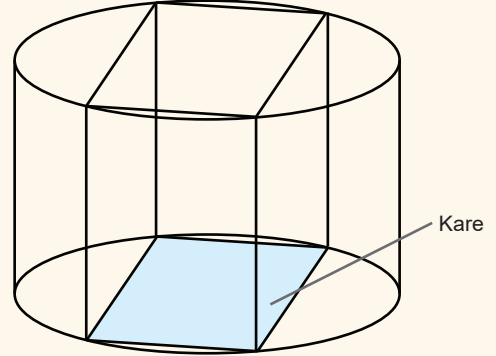
Büyük ve küçük dairelerin yarıçapları sırasıyla R ve r olan yukarıdaki silindirin hacmi

$$\pi \cdot (R^2 - r^2) \cdot h$$

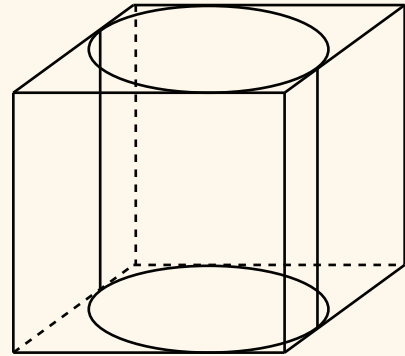
ile hesaplanır.

Bir Prizma ve Bir Silindirin İç İçe Bulunduğu
Durumlarda Hacim Hesabı

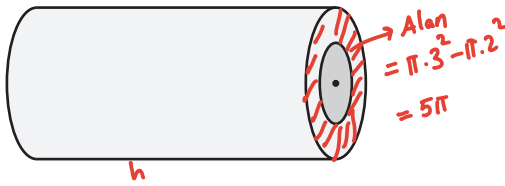
- Bir dik daire silindirin içerisine yerleştirilecek en büyük hacimli prizma kare dik prizmadır.

- Bir kare dik prizmanın içerisine yerleştirilecek en büyük hacimli silindirin çapı karenin bir kenar uzunluğu kadar olmalıdır.

1.

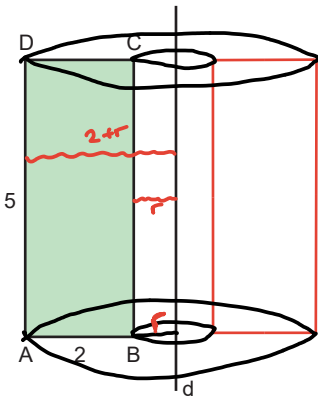

Yukarıda verilen dik daire silindir biçimindeki borunun iç ve dış yarıçapları sırasıyla 2 birim ve 3 birimdir.

Borunun hacmi 40π birimküp olduğuna göre, borunun uzunluğu kaç birimdir?

$$5\pi \cdot h = 40\pi, h = 8$$

2.

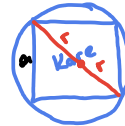

$$[\pi(2+r)^2 - \pi \cdot r^2] \cdot 5 = 80\pi$$

$$4 + 4r = 16$$

$$r = 3$$

1. Yüksekliği 8 cm ve hacmi $200\pi \text{ cm}^3$ olan bir dik daire silindirin içerisine yerleştirilebilecek en büyük hacimli prizmanın hacmini bulunuz.

$$\pi r^2 h = \pi r^2 \cdot 8 = 200\pi$$

$$r = 5$$

$$a = 5\sqrt{2}$$

$$a^2 \cdot h = 50 \cdot 8 = 400$$

2. Hacmi 1000 cm^3 olan bir küpün içerisine yerleştirilebilecek en büyük hacimli daire silindirin hacmini bulunuz.

$$a^3 = 1000, a = 10$$

$$r = 5$$

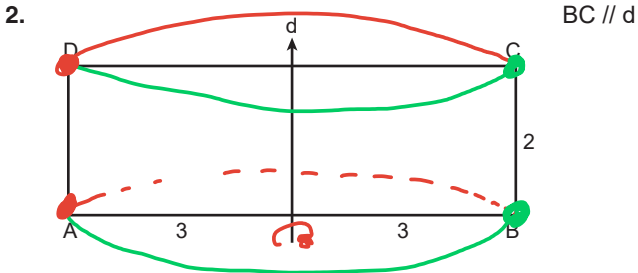
$$\pi r^2 \cdot a = \pi \cdot 5^2 \cdot 10$$

$$= 250\pi$$

1. Yüksekliği 16 cm olan dik silindir biçimindeki bir su bardağı tamamen su ile doludur.

Bardaktaki suyun 30 cm^3 kısmı boşaltıldığında su yüksekliği 4 cm azaldığına göre, bu bardakta dolu iken kaç cm^3 su vardır?

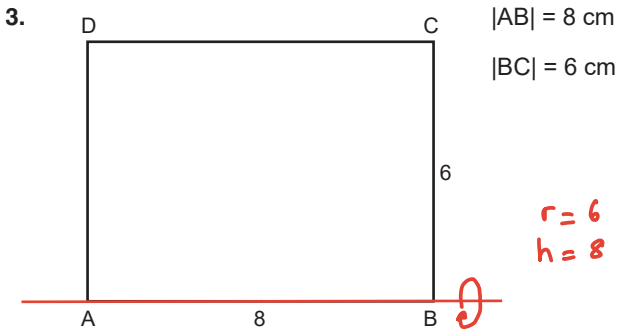
$$\begin{array}{r} 4 \text{ cm} \quad 30 \text{ cm}^3 \\ 16 \text{ cm} \quad V \text{ cm}^3 \\ \hline \text{D.O} \quad V = \frac{16 \cdot 30}{4} = 120 \end{array}$$

Bu karton d doğrusu etrafında 180° döndürüldüğünde oluşan cismin hacmi kaç birimküptür?

$$r=3, h=2$$

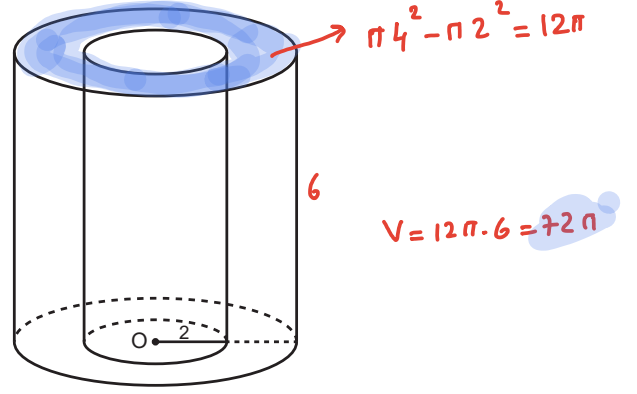
$$\pi r^2 h = \pi \cdot 9 \cdot 2 = 18\pi$$

Buna göre, dikdörtgen biçimindeki kartonun [AB] kenarı etrafında 360° döndürülmesi ile oluşan cismin hacmi kaç cm^3 tür?

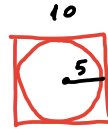
$$\pi \cdot 6^2 \cdot 8 = 288\pi$$

4. Şekilde yarıçap uzunlukları 2 birim ve 4 birim olan taban daireleri çakışık, yükseklikleri eşit ve 6 birim olan dik silindirlere verilmiştir.

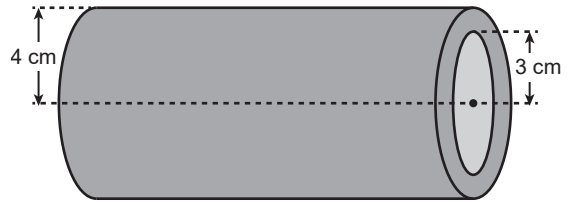
Buna göre, iki dik silindir arasında kalan bölgenin hacmini bulunuz.

5. Taban ayrıtı 10 cm, yüksekliği 6 cm olan bir kare dik prizmanın içine yerleştirilebilecek en büyük hacimli dik dairesel silindirin hacmi kaç cm^3 tür?

$$\pi \cdot 5^2 \cdot 6 = 150\pi$$

6. Dik dairesel silindir biçimindeki bir demir borunun dış yarıçapı 4 cm ve iç yarıçapı 3 cm'dir.

Buna göre, borunun demir halinin hacmi içindeki boşluğun hacminin kaç katıdır?

$$\frac{V_{\text{boş}}}{V_{\text{demir}} + V_{\text{boş}}} = \left(\frac{3}{4}\right)^2 = \frac{9}{16}, \quad V_{\text{boş}} = 9V, \quad V_{\text{demir}} = 7V$$

$$\frac{V_{\text{demir}}}{V_{\text{boş}}} = \frac{7}{9}$$

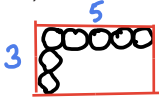
Uygulama Testi

Silindir

1. 8 cm boyunda 1 cm çapında silindir biçimindeki 15 kalem, beşerli üç sıra halinde, dikdörtgenler prizması şeklindeki bir kutuya konulacaktır.

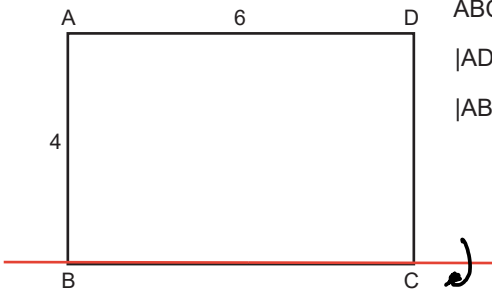
D Bu kutunun hacmi en az kaç cm^3 olmalıdır?

- A) 60 B) 80 C) 100 D) 120 E) 160

$$V = 3 \cdot 5 \cdot 8 = 120$$

2. ABCD dikdörtgeni
|AD| = 6 birim
|AB| = 4 birim

$$r = 4$$

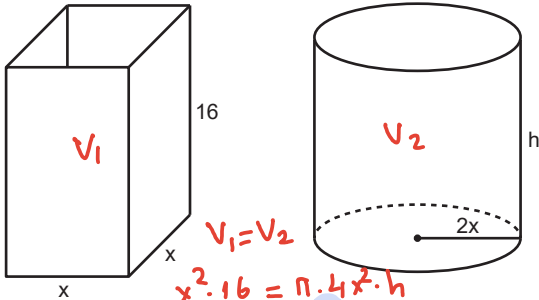
$$h = 6$$

ABCD dikdörtgeninin [BC] etrafında 135° döndürülmesi ile oluşan cismin hacmi kaç birimküptür?

- B A) 24π B) 36π C) 48π D) 54π E) 60π

$$\pi \cdot 4^2 \cdot 6 \cdot \frac{135}{360} = 36\pi$$

3. Aşağıda taban kenar uzunluğu x cm ve yüksekliği 16 cm olan kare dik prizma biçiminde bir bardak ile taban yarıçapı $2x$ cm ve yüksekliği h cm olan dik dairesel silindir biçiminde bir bardak verilmiştir.

$$V_1 = V_2$$

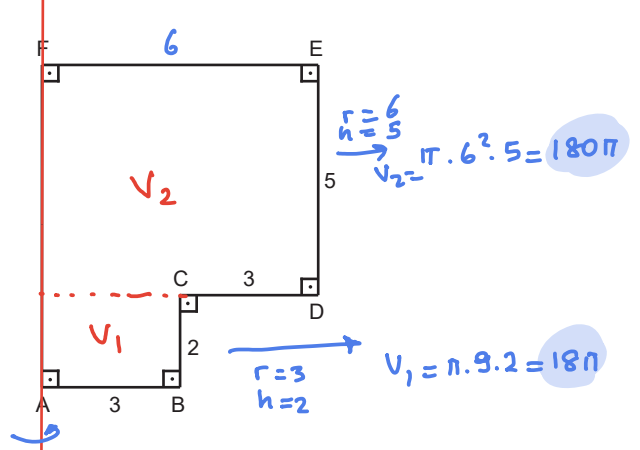
$$x^2 \cdot 16 = \pi \cdot 4x^2 \cdot h$$

$$h = \frac{4}{\pi}$$

Bu iki boş bardağa aynı miktarda sıvı konulabildiğine göre, h kaç cm'dir?

- B A) $\frac{2}{\pi}$ B) $\frac{4}{\pi}$ C) $\frac{6}{\pi}$ D) $\frac{8}{\pi}$ E) $\frac{16}{\pi}$

4. Aşağıda kenar uzunlukları birim cinsinden verilen çokgen [AF] kenarı etrafında 360° döndürülecektir.

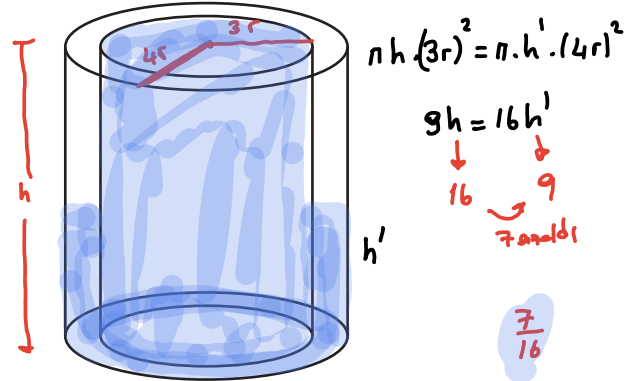

B Buna göre, oluşan cismin hacmi kaç π birimküptür?

- A) 180 B) 198 C) 206 D) 216 E) 224

$$V_1 + V_2 = 198\pi$$

5. Aşağıda iç içe geçirilmiş ve yükseklikleri eşit, dik dairesel silindir biçiminde ağızı açık iki kaptan dıştakinin çapı içtekinin çapının $\frac{4}{3}$ katıdır.

İçteki kap su ile dolu iken içteki kabın tabanına bir delik açıldığında, suyun yüksekliği hangi oranda azalır?

- D A) $\frac{1}{4}$ B) $\frac{5}{16}$ C) $\frac{3}{8}$ D) $\frac{7}{16}$ E) $\frac{1}{2}$